

І сукому наукайтею,
Я свого не чурайтею...
Т. ШЕВЧЕНКО

Адреса:
Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ЗМІН В ЗАКОНОПРОЄКТІ ПРО ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив на пресовій конференції, що він не погоджується на дальші поправки в законопроект про оборону громадянських прав в тому напрямі, щоб суди присяжних судили тих, які провиняться в тому, що порушують право голосу кольорового населення. Згідно з урядовим законопроектом цих порушників мали б судити звичайні федеральні суди. Одночасно Президент сказав, що він не старався при допомозі погроз впливати на сенаторів, щоб не вносили поправок до урядового законопроекту. (Демократичний сенатор Річард В. Рассел, провідник південних демократів, сказав, що Айзенгавер впливає на окремих сенаторів, щоб не пропонували нових змін в урядовому законопроекті). Президент заявив, що він обстоює ті свої погляди про громадянські права, які висловив ще 16-го липня. Уряд стоїть на тому становищі, що кожний громадянин повинен мати право голосувати, і тому федеральний суд мусить мати право судити тих, які порушують той пункт конституції. Уряд зможеться дати судовий наказ про заборону порушувати право голосу, і пізніше суд зможеться судити порушників конституції без судів присяжних за те, що вони не виконали судових наказів. Президент заперечив твердження демократичних конгресменів, що він належить до підтримувачів законопроекту.

МекАртур остерігає проти дальшої інфляції

Нью Йорк. — Емеритований генерал Даглас МекАртур, який є головою "Корпорації Сперрі Ренд", промовляв на зборах учасників цієї корпорації і гостро виступив проти надмірних федеральних видатків та проти постійного збільшення федеральної і приватної заборгованості, які спричиняють інфляцію долара. Генерал МекАртур твердив, що податкові тягари такі великі, що вони виглядають на конфіскацію власності сільських підприємств. Федеральний уряд зібрав в 1956 році 70-мільярдні податків, стейт-ові місцеві самоуправи 30-мільярдні. 100-мільярдні податків — це майже третина національної продукції, твердив МекАртур. Впродовж 20 років вартість долара впала до 40 центів, і якщо так далі буде йти, то за 10 років долар буде мати вартість тільки 20 центів. Інфляція погіршила життєві умови тих, які живуть із пенсій і твердого прибутку. Справа інфляції не є партійною справою, бо її повинні поборювати обидві партії. Механізація продукції не спричиняє безробіття, бо економіка країни збільшується на 3 до 4 відсотків річно, а число населення зростає річно на 1.5 відсотка. Експерт представляв в рожевих крапках майбутнє життя людини.

Світовий банк мав річних прибутків \$36 мільйонів

Нью Йорк. — Міжнародний банк для відбудови і розвитку, або як його коротко називають Світовий банк, мав у фінансовому році, який закінчився 30-го червня цього року, 36,000,000 прибутків. В попередньому році прибутки Світового банку були на 7 мільйонів менші і становили 29,000,000 доларів. Загальні резерви цієї міжнародної фінансової установи після її річного існування становлять 289,000,000 доларів. Досі банк уділив позичок на суму 3,108,000,000 доларів. В останньому фінансовому році банк дав 20 позичок 15 країнам на суму 338,000,000 доларів. Позичали гроші Індія, Австралія, Австрія, Японія, Чиле, Коста Ріка, Ефіопія, Іран, Італія, Голландія, Нікарагуа, Перу, Руанда-Урунді, Таїланд, і Уругвай. Тепер до цього банку належить 60 держав, бо в останньому році його членами стали Аргентина і В'єтнам.

В АМЕРИЦІ

● Памі Айзенгавер виїхала з своєю матір'ю Джан С. Давд до Денверу. Колорадо, де буде присуття на відкритті парку свого імені. Прибувши до Денверу, вона сказала: "Богу дякую, перебуваю до цього міста в інших обставинах, ніж як відбулася з нього в 1955 році" (коли Президент захворів був на тромбозу серця). Памі Айзенгавер вернеться до столиці 3-го серпня, коли її син майор Джан відзначатиме 35-рокочини з дня народження.

● На Ральфіно — Дослідний Станції при Рутгерському університеті в Нью-Бронксвіку, Н. Дж., обсерватору курку, яка впродовж 5-ох днів знесла 17 яєць. Минулого року вона знесла чотири курку, майже повністю від власної ваги. В суботу, 21 липня курка-рекордсменка мало що не здохла від спеки, і фермер поклав її у воду. В понеділок вона знесла одне яйце, у

Сенатська комісія прийняла законопроект про права стейтів для Аляски і Гавайів

Вашингтон. — Сенатська Комісія Внутрішніх Справ одностайно прийняла законопроект про надання права стейтів двом територіям ЗДА — Алясці і Гавайям. Тільки республіканський сенатор із Колорадо Гордон Аллотт, голосуючи за цей законопроект, висловив застереження, що на повному Сенаті він зможе виступити проти надання права стейту Гавайям, бо на цих островах є сильні прокомуністичні підпільні впливи. Під час поїздки представників цієї комісії по Гавайях портробітники оголосили були страйк не із-за якоїсь економічної причини, тільки тому, щоб показати, що "вони можуть це зробити". Та не мас вигляду на це, щоб Сенат прийняв цей законопроект ще на цьому горічній сесії. Сенат буде над ним нараджуватися на початку нової сесії в січні 1958 року.

Американсько-канадська комісія обговорюватиме торговельно-господарські проблеми

Оттава, Канада. — Аж тепер повідомляють про те, що під час конференції між Доллесом і канадським прем'єром Діфенбейкером вирішено, щоб зійшлася на спільній нараді Американсько-Канадської Торговельно-Економічної Комісії. Ця комісія встановлена ще в листопаді 1953-го року, і її завдання — обговорювати економічні справи між обома країнами на кабінетному рівні. Досі вона збиралася тільки два рази, і ще не розв'язала багатьох проблем, які стоять перед нею. Нововибраний канадський прем'єр Джан Діфенбейкер недавно нарікав на те, що Канада в торгівлі із ЗДА має річний дефіцит в сумі одного більйона доларів, тому вона мусить поширити свою торгівлю на інші країни, щоб зменшити той американський дефіцит. Ще не встановлено дати, коли відбудеться нарада в Вашингтоні, Д. К., але гадають, що це буде в жовтні цього року. Від ЗДА в цих нарадах братимуть участь державний секретар та секретарі скарбу, торгівлі і рільництва. Від Канади прибудуть на нараді міністри закордонних справ, фінансів, торгівлі і міністер рільництва або риболовства.

ЗДА вислали атомовий матеріал до СССР

Вашингтон. — Комісія Атомової Енергії повідомила, що вона дозволила на перший транспорт радіоактивних матеріалів до СССР для дослідів над лікуванням пестряка. Це повідомлення знаходиться в літературі звіті цієї комісії до Конгресу. Ці матеріали мають використовуватися в Біо-Хімічному Інституті Академії Наук в Москві. Представник комісії сказав, що йому не є відомо, чи СССР просив про висилку цих радіоактивних ізотопів тому, що там не могли їх випродувати. В цьому звіті говориться про те, що впродовж шістьох місяців в цьому році вислали закордон 787 посилок радіоактивних матеріалів. В цій країні випродувало дуже мало атомової енергії, які можуть бути використані, як малі атомові електричні до висилання в пошті радіоактивних і термоядерних ракет. Ці батареї є ще в стадії дослідів, але вже тепер вони можуть порушувати малий ручний годинник впродовж 5 років. Ці батареї не є вразливі на температуру, і вологість повітря, — заявив представник Комісії Атомової Енергії.

ЗДА приймають мадярських втікачів із Югославії

Београд. — До столиці Югославії прибули голова конгресової Підкомісії для справ іміграції і натуралізації, конгресмен Франсіс Е. Волтер, співавтор об'єднаного законопроекту про закон МакКаррена-Волтера, і Джозеф М. Свінг, коменшер Уряду іміграції і натуралізації. Вони приїхали вперше до Югославії, щоб познайомитися особисто на місці з проблемою тамтешніх мадярських втікачів, які все ще у числі 8,000 осіб перебувають в Югославії.

Через 3 роки атомова продукція буде себе сама оплачувати

Газелтон, Па. — Комісар атомової енергії Вільям Ф. Лібі промовляв на відкритті приватної фабрики, яка продукує берилій, і заявив, що в 1960 році вся атомова продукція буде себе сама оплачувати. Вже тепер Комісія Атомової Енергії продася деякі продукти атомової енергії, які як "атомові пігулки" роблять велику прибутку медичині. Але ці радіоактивні матеріали, т. зв. радіоізотопи, матимуть велике застосування в рільництві, промисловості і медичині, і вони приносять великі прибутки.

Вже цієї осені довкола землі кружлятиме сателіт

Вашингтон. — Представник уряду повідомив, що вже цієї осені вистратять в повітря мініятурний пробний сателіт, який мав би літати довкола нашої землі. Це має бути перша проба, бо більший сателіт планується вистратити аж на весні 1958 року. Малий сателіт вистратять вже в листопаді цього року. Всіма проби зі штучним місяцем нашої землі відбуваються в

ЧЕРЧИЛ ГОСТРО КРИТИКУЄ ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ

Мондон. — Теперішня концепція Об'єднаних Націй не досконала і мусить бути поправлена; якщо не зміниться основне відношення в Об'єднаних Націях, то вся їхня структура завалиться — такий короткий зміст великої промови, яку колишній англійський прем'єр Вінстон Черчил, який завжди ще користується величезним авторитетом державного мужа, — виступив на бенкеті, що його видано з нагоди закінчення конгресу американських адвокатів у Лондоні. Вінстон Черчил славний американський Найвищий Суд, як сторожа її оборони американської свободи. Але головна суть промови торкалася справи миру, опертого на засадах права і справедливості. Черчил потвердив недавнє твердження австралійського прем'єра Мензіса, що в Об'єднаних Націях трудно дістати об'єктивну справедливість. Черчил заявив, що не поділяє думки численних англійців, які вважають, що Англія повинна вийти з Об'єднаних Націй. "Але, якщо Асамблея далі прийматимуть свої рішення на підставі своєї ворожнечі, опортунізму, або просто заздрості і подраження, то вся структура може бути зведена на нуль". Зокрема Черчил критикував стан, в якому нові члени ООН, інколи малінькі або зовсім недавно створені держави, використовують принципи рівності голосів і перерішують справи всупереч засадам справедливості. Черчил, будучи головним промовцем на тому бенкеті, що відбувся в історичній залі т. зв. Гайдоллу, або міській раді, — підніс тост у честь професії правників. Йому відповідав голова Найвищого Суду Ірландії Воррен, який звернувся увагу, що "це не скінчилося у світі боротьба між правом і насильством. У багатьох країнах особиста свобода є ще жертвою особистого володіння. Панування права ще не вийшло цілком у практику всіх країн".

НАТО не сповільнювало перего- ворів про роззброєння

Париж. — Секретаріат НАТО палко заперечив часописнім вісткам, наче б НАТО була винувата в тому, що конференція роззброєння в Лондоні так довго затягується. Згадані вістки закидали державам НАТО, що вони довгий час не могли погодитися на спільний план контрольної системи і що тому в цьому найважливішому пункті Герольд Стассен, як голова американської делегації в Лондоні, фактичний речник трьох інших західних учасників конференції — Англії, Франції і Канади, — не міг представити совєтському делегатові Валеріанові Зорінові західного проєкту. Секретаріат НАТО пояснює, що коли 29 травня ц. р. прибули до Парижу в цій справі Стассен і французький делегат Жиль Мош, то їхній проєкт був такий неясний і загальникопий, що вимагав доповнень і вияснень. Очевидно, що треба було часу на осмислення порозуміння між 15 членами НАТО, тим паче, що деякі з них були і далі є насторожені проти будь-якої контролю їхніх країн совєтським летуством та що була відома інтенція Москви — так закрити кордоні обміну, підлеглі контроль летуством, щоб посередити дістати ними затвердження теперішнього поділу Німеччини. Секретаріат НАТО бачить велику перемогу політичної єдності у тому, що арешті всі 15 держав НАТО прийняли спільний проєкт "відкритого неба".

Нацисти намагалися інтригами прихилити собі князя Віндзору

Лондон. — Спільними заходами урядів ЗДА, Англії і Франції оприлюднено об'ємисту книгу документів, знайдену в руїнах німецького міністерства закордонних справ після упадку Берліна в 1945 році. Ця книга охоплює разом 415 листів, меморіалів і інших документів, що всі стосуються періоду від 23 червня до 31 серпня 1940 року, отже, безпосередньо після завоювання німцями Франції, коли гітлерівська Німеччина знаходилася на шпиль своїєї долі. Найбільше зацікавлення всієї західної преси викликають ті документи, які обертаються довкола особи колишнього англійського короля Едварда VIII, князя Віндзору, якого уряд Черчила призначив був тоді губернатором островів Багам. Як виходить з документів, німецька дипломатія намагалася спонукати князя Віндзору, щоб він залишився в Еспанії, через яку переїздив до Португалії і потім на острови Багами та служив мировим посередником між Англією і Німеччиною. Для цієї цілі німецька дипломатія користувалася послугами еспанських дипломатів і високих аристократів, що мали доступ до князя Віндзору.

ЗДА звертають Німеччині сконфісковане під час війни майно

Вашингтон. — Вільям Дем, повідомив 31-го липня про те, що поширено план, згідно з яким ЗДА мають звернути Німеччині те майно, яке було сконфісковане під час війни. Ця заява вважається великою перемогою Німеччини, яка мала б дістати майно вартості коло 541,000,000 доларів. Давніше ЗДА заявляли, що звернуть Німеччині тільки те майно, яке було власністю приватних осіб, а теперішнє повідомлення говорить про те, що повернеться і те майно, що було власністю корпорацій. Деякі американські кола не є вдоволені з цього урядового повідомлення, бо це некорисно відіб'ється на кишенькових американських платників податку і порушить міжнародні зобов'язання цієї країни. Між німецьким майном найбільшю позицією творить власність відомої німецької фабрики "І. Г. Фарбен", яка становить суму 105,000,000 доларів.

У ЛОНДОНІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НАРАДИ ТРЬОХ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЗАХОДУ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ВІДВУВ ПЕРШУ
РОЗМОВУ З СОВЄТСЬКИМ ДЕЛЕГАТОМ ЗОРИНОМ

Лондон. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес запрошив приїхати до Лондону французького міністра закордонних справ Християна Піно. На четвер 1 серпня ц. р. передбачено засідання конференції роззброєння, на якій головами трьох західних делегацій були б міністри закордонних справ — Доллес американської делегації, Селвайн Ллойд англійської і Піно французької. Крім цього мас відбутися нарада Доллеса з Піно і конференція всіх трьох названих західних міністрів. Нарада, що її відбуде Доллес з англійським міністром Ллойдом стосувалася головної справи Середнього Сходу, а тільки мимоходом говорено про теперішній неспокій в маленькому арабському коралі Мускату і Оману, де султан викликав на поміч англійців проти арабських воєнних банд. На нараді з французьким міністром закордонних справ Християном Піно, Доллес головним буде інформуватися про стан алжирської проблеми. З'єднані Держави — як зазначають коментатори — можуть знайти на останній сесії Генеральної Асамблеї ООН в дуже незручній ситуації, коли прийде до дебат над відношеннями в Алжирі.

Тим часом в середу 31 липня відбулась перша безпосередня зустріч Дж. Ф. Доллеса з совєтським міністром закордонних справ, головою совєтської делегації на конференції роззброєння, Валеріаном Зоріном. Головні зацікавлені делегати взяли участь разом із Зоріном в інформаційному сиданку. За пресовими інформаціями, Доллес пероіграв, що Совєти непорочно стоять на своєму становищі щодо припинення атомових дослідів найменше на два роки без зв'язку з іншими справами. Якщо прийшло б до зрівняння теперішніх переговорів в Лондоні, то Совєти хочуть використати для своїх внутрішньої і закордонної пропаганди аргумент, що — мовляв, — Захід був проти припинення експериментальних вибухів нових атомових і водневих бомб, — промовчавши у своїй пропаганді всі сутні причини розбиття конференції. Внутрішні західні делегації ведуться праця над устійненням подробиць про встановлення контрольної системи летуством і на суходолі. Очевидно, що вимога, поставлена Генеральною Асамблеєю ООН підкомісії для справ роззброєння, яка саме ця застерега від березня ц. р. у Лондоні, щоб ця Підкомісія звітувала про вислід своєї праці Комісії роззброєння ООН найпізніше до 1 серпня ц. р. — не буде дотримана і названий термін буде переступлений.

Деморалізація внеможливіє економічні реформи в Польщі

Варшава. — Всупереч усім закликам уряду та пресам і грознам під адресою робітників, фабрика продукція в Польщі виказує постійну знизкову тенденцію, чорний ринок процвітає далі і широко кола робітничої верстви не беруть поважно санаційних заходів уряду, щоб стримати інфляцію, піднести продукцію, збільшити запас чужої валюти в державній касі. Комуністичний прем'єр Цинранкевич у своїй промові в Познані заявив без обиніяк, що коли не вдасться опанувати економічної кризи, то "пропаде і політична гра за життя минулого року". Жовтень 1956 став для поляків символом перемоги сил, які боролися проти диктатури Москви. Найбільшим лихом польської економіки — стверджують закордонні обсерватори — є загальна деморалізація та брак дисципліни. Робітники масово абсентуються по фабриках. Пляцтво прийняло такі розміри, що по гажозах глумливо пишуть, що Польща вступила не на "шлях до соціалізму", а на "шлях до алкоголізму". По фабриках існує просто систематична масова крадіжка: робітники вважають своїм добрим "правом" забирати додому частину продуктів, як рекомпенсату за занадто низькі платні. 70 відсотків заяв на розводи походить від жінок у віці між 18 і 24 років життя. Уряд і компартия безсилі тому, що — як висловився меляхольний один високий комуністичний службовець перед чужинським кореспондентом — самі робітники не допускають до господарської санації.

У СВІТІ

Новий французький міністер фінансів, Фелікс Галлар, мас асого 37 років і є наймолодшим міністром фінансів Франції за останніх 45 років. Він є економістом, легістатом, а за німецької окупації проявив себе як надзвичайно відважний член французького підпільного руху спротиву і був нагороджений орденом.

● Італійська асексудційна компанія в Генуї заперечує, начебто прийшло до згоди з американським підприємством з Тренто, Н. Дж., в справі видобуття з морського дна великого пасажирського корабля "Андреа Дорія", який рік тому потонув, зударившись недалеко американського берега з шведським пасажирським кораблем "Стокгольм".

● До Парижу прибули 32 нападці — усі на прізвисько Сіммард, нападці Неа Сіммарда, що в 1857 році поселився був у Канаді. Загалом в Канаді має бути коло 20,000 осіб, що виводять свій рід від Неа Сіммарда. 32 Сіммардо відідали у Франції його колишній дім в департаменті Шарант і цинтар в Нормандії, де згинули деякі Сіммарди під час висадки операції альянтів у другій світовій війні.

● Королева Єлизавета II влаштувала минулого понеділка для 5,000 американських юрстів і їхніх дружин "приїждити в сад" — "гарден парті" у королівському Бокінгемському палаці. Гостей частували популярними американськими "гач догами", "сеїдичами" і подібними стравами. З-посеред запрошених гостей, що приїжді до Лондону на з'їзд, представлено королеві і її чоловікові лише кількадецять, між ними — голову Найвищого Суду Ірландії Бормана і його дружину, генерального прокурора Герберта Бранвелла з дружиною і члена Найвищого Суду.

● Імона Тімонд, 30-річний член підпільної Ірландської Республіканської Армії, як називає себе організація, що змагає до об'єднання обох частин Ірландії, — засуджено в Вельфасти, столиці північної Ірландії, на 4 роки в'язниці. Безпосередньої участі в будь-якому терористичному акті цієї організації йому не доказано, але він не заперечував, що належить до неї, і винолося в суді промову, в якій прирівнював піддосний в північній Ірландії до відносин в Совєтах, на Мадридській і Кіпрі.

● Англійська палата громад окремим законом дозволила князеві з Норфолку продати свій замок. За законом 1627 р. власники цього замку, що походить з 12-го сторіччя, не вільно було продавати його, як національну цінність. Війся замку з 1,200 акрів парку. Теперішній власник твердив, що він збудив і не встиг зримувати замку у пристойному вигляді.

СВОБОДА

FOUNDED 1933

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МОЖЛИВІСТЬ І БРАК МОЖЛИВОСТІ КОМПРОМІСУ

На двох найповажніших форумах — конгресовому в Америці і конференції розробки в Лондоні — протягом тижня ведуться палкі наради над справами, які стосуються найбільш важливих принципів і які можуть мати в практиці глибокі наслідки для американського народу та всього людства. Хоч ці обидві справи ніби зовсім окремі, проте вони пов'язані дуже тісною ланкою: в обох випадках йде про те, щоб знайти компроміс, який привів би до згоди між суперечливими сторонами. В першому випадку йде про компроміс, який дозволив би дістати потрібну кількість голосів для закону про громадянські права. Тут „протівниками“ є, з одного боку, більшість республіканських сенаторів плюс так звані ліберальні демократи з північних і східних штатів, а з другого — незначна кількість республіканців і так звані консервативні демократи з південних штатів. В другому випадку, на Лондонській конференції, дебати ведуться між Заходом, репрезентованим на тій конференції представниками США, Англії, Франції та Канади, і Сходом, де єдиним чинником диспозиції є Советський Союз. Тамешній спір ведеться за можливість міжнародного розроблення. Очевидно, що більшовицького „контрагента“ не можна привілювати до нікого, але тут мова йде про справи.

Проблема громадянських прав в Америці така давня, складна й набагато, що всі відповідальні члени Конгресу свідомо того, що не може вирішити її ніяка механічна більшість. Тим паче законодавці з північних і східних штатів не можуть вирішувати проблеми, яка стосується головно південних штатів — тамешньої практики, тамешнього „звичайного права“, тамешніх традицій і світогляду. І тому, хоч по одному й другому боці є такі принципи, які відкидають компроміс, проте в даному випадку величезна більшість признає, що справу треба поладати за обоюсторонніми порозуміннями. На цьому становищі став президент Айзенгавер, таке становище прийняли голова сенатської більшості, демократ Ліндон Джонсон і голова сенатської меншості республіканец Вільям Ноуланд. На такому самому становищі стоїть лідер південних „консервативних демократів“ сен. Річард Россел із Джорджії, як також лідер „прогресивних демократів“, сенатор Пол Доглес з Чикаго. Проте, головне з вини саме тих, які (одні) волять б, щоб узатіли не ухвалено на цій сесії такого закону, або (другі), щоб ухвалено його в першій половині півдня несприйнятливій формі, протягають у безконечність дебати. Коли не вдається тактика передових обструкційних промов, то дебатується над усіма юридичними дрібницями. Так, наприклад, досі ще не вирішено, чи за порушення виборчих прав мулять можна було б покласти винуватців перед одноособовий трибунал федерального суду, чи перед лаву присяжних. У пошукуванні компромісу, в палкому спорі довкола цієї справи, витісняють можливість розправи перед окремим або збірним трибуналом, залежно від того, чи була б це „цивільна“ чи „карна“ провинна. Як їх розмежувати?

На Лондонському форумі йде про те, щоб знайти компроміс, який дозволив би першу стадію розроблення, себто таке найкраще порозуміння, яке все ж стало б першим договором про міжнародне розроблення. Західні державні мужі і більшовицькі диктатори признають необхідність такого договору, хоч — очевидно — з цілком різних мотивів: Захід хоче тривалого миру, а Схід ще не підготований до війни і боїться її в добі глибокого „літширного“ ферменту в комуністичній імперії. Хоч Москва з тактичних міркувань визнає теоретично принцип кончестности міжнародної контрольної системи і навіть „погодилася“ на концепцію през. Айзенгавера про „відкрите небо“, проте у практиці не допускає до створення такої міжнародної контролю. Як же інакше можна було б мати певність, чи СССР потайки не продукуватиме далі атомового матеріалу й атомової зброї, не переробитиме далі потайних експериментів з ядровою зброєю і не концентруватиме сил для несподіваного наскоку?!

Компроміс можливий завжди тоді, коли по обох сторонах є добра воля досягти його. В американському Конгресі напевно переважить добра воля його керівників і дійде до компромісу, як не нині, то завтра. Але не можна робити компромісу коштам ідеї, коштам принципів. Справа в тому, щоб ідею рівності і рівноправності всіх громадян держави, без уваги на расу і походження скріпити й підтримати в новому законі про громадянські права. У Лондоні йде про те, щоб тамешній компроміс служив дійсно ідеї миру, себто, щоб у практиці не порушували ні сили, ні безпеку вільного світу і не давали можливості Москві знову пропалити піроломність та підступність. І тому сумніваю, чи дійде там до компромісу, хоч сам державний секретар Доллес поспішив до Лондону рятувати конференцію. Бо Москва визнає компроміс тільки як засіб для власного скріплення і для нового обману. З таким „партирним“ компромісом неможливо.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І ВЛИМ ДОМОМ...

ПРИСТРАСТІ ВІЙНИ І МОРАЛЬНІ ЗАСАДИ

Останні тижні цієї першої сесії 85-го Конгресу стоять виразно під знаком боротьби за закон про громадянські права. Але за цією голосною справою йде також біжуча робота Конгресу, працюють комісії і підкомісії, підготують закони меншої ваги або меншого розголосу...

Між цими справами є одна особлива своїм глом і мотивація. Вона цікава тим, що в ній є признаки Конгресу в своїх помилках, — тактичних, практичних і принципових, навіть признаки у пристрасності війни, які керували законодавцями. Все це міститься в звіті, що його запропонував нещодавно Сенатові сенатор з Південної Кароліни Олім Д. Джанстон, голова Підкомісії в Юридичній комісії. Звіт повний турботи за збереження принципів амеріканського світогляду й моралі.

Правда, сама справа дуже матеріалістичного характеру: стосується вона прямо грошей чи взагалі майна, яке американський уряд сконфіскував у „ворожих чужинців“ під час другої світової війни на підставі закону з 1917 року про „Торгівлю з ворогом“ і з додатком з 1948 року про „Восни домагаючи“. Закон, що з часів першої світової війни, мав первісно на меті обмежити торгівлю з ворожими країнами, не допустити, щоб майнові засоби громадян ворожих країн у цій країні були використані в некористь Америки. Але в 1948 році закон про „Восни домагаючи“ дозволив американському уряду конфіскувати все те тимчасове заблюковане майно ворожих чужинців. Пізніше виявилось і навіть знайшов відгук у Конгресі, що агенти СССР, наприклад, Геррі Декстер, Вайт і Алджер Гісс мали неабиякий вплив на видання цього закону.

Під дану хвилину все сконфісковане майно, головним чином німецьке та японське громадянське, інвестоване в цій країні як одаційні, уклі в підприємствах, спадки і т. п., виносить коло 600 мільйонів доларів.

Від 1955 року внесено в Конгрес рад законопроектів з намагами поладати справу конфіскації, з них три залишилися до вирішення: один, щоб остати закон в силі, тобто вдержати конфіскацію; другий, щоб змінити закон і повністю віддати правним власникам їх сконфісковане майно; і третій, піддержаний урядом, щоб повернути тільки фізичним особам, а не спілкам їх сконфісковане майно, і то тільки до висоти 10-000 доларів. Ці законопроекти дискутувалися, аргументи підносились, публічні переслухання в конгресових комісіях велись, але противники звороту і навіть публічна опінія були за-сильні, щоб поладати справу. Вона переходила з одної сесії Конгресу на другу і перейшла з 84-го Конгресу до теперішнього, 85-го.

Очевидно не мовчали весь той час зацікавлені сторони, особливо німці. Аденауер дискутував справу у Вашингтоні, так само, як і його політичний противник Олсгауер; німецька преса й радіо поповнювали статті, вістки і аргументи. Їх головні аргументи такі, що конфіскація приватного майна негідна з міжнародним

правом, і що вдержання конфіскації перешкоджає в тому, щоб договір прийняти, який вже укладено між Америкою і Німеччиною, був дійсний не тільки на папері, але й у свідомості громадян, і що вдержання конфіскації дискримінує німців у порівнянні з італійцями, яким уже повернуто сконфісковане майно, або супроти мадярів, румунів чи болгарів, яким заведено зворот, якщо вони вируться з-під влади теперішніх їх керівників (напр., через втечу на Захід).

І ось нещодавно, окрема підкомісія Юридичної комісії Сенату, під головуванням сен. Джанстона, подала Сенатові вислід своїх дослідів з рекомендаціями. Звіт аналізує всі аргументи за і проти звороту, і у висліді односторонньо рекомендує повний зворот сконфіскованого німецького та японського приватного майна.

Очевидно, звіт Джанстона не поміняв практичних аргументів. ЗДА, сказано у звіті, роками старіється наважати привілей відносно до колишніх ворожбим країнами, в тому з Німеччиною та Японією. Вдержання конфіскації в силі стоїть цьому на перешкоді, бо викликає недовіру і розпалює старі рессентименти. Практика конфіскації чужого приватного майна створює також прецедент, який радо використовують інші держави вже тепер, і можуть використати, власне, супроти американських громадян. Насерова конфіскація Суецького каналу — це один приклад. Громадяни ЗДА мають тепер інвестиції в різних країнах світу на 31 мільйонів доларів. Всі ці інвестиції наразі втрачають внаслідок війни чи подібного конфлікту, коли дані країни, покликаючись на американський приклад, стануть конфіскувати приватне майно американців. За 600 мільйонів не варто ризикувати 31 мільйонами.

Частинний зворот нічим не виправданий, бо не зміняє засад конфіскації.

Але найважливіші словами є моральні аргументи Джанстона. Ті, що хочуть вдержати конфіскацію в силі, забувають, що їх пропозиція стоїть „на явном конфлікті з моральними і правовими принципами, які завжди були частиною традиції і основних засад ЗДА“. Історична позиція Америки в обороні не порушувати права приватної власності уругутована перед усім на моральних основах. „Немає ніяких причин відступити від цих історичних моральних та правових засад і сгати до засобів конфіскації. Навпаки, є поважні причини на те, щоб ЗДА зберігала найвищий стандарт міжнародної моралі і повністю піддержувалася законом“.

„ЗДА завжди була захисником святості права власності в світі і завжди осуджувала вивласнювання і конфіскацію приватної власності іншими державами...“ „Нещастя з таким відступництвом від моралі й вольності права це збільшилося б, бо в нашому випадку не було б відступництва провідників серед народів вільного світу. Це нещастя було б тим більше, бо таке відступництво значило б наслідкування практики комунізму, який заперечує право власності, заперечує закон моралі і за-

СПАНТЕЛИЧЕНА МОЛОДЬ

З великою рекламою і помпезністю, а з ще більшими грошовими витратами проходить цього тижня в Москві „Шостий всесвітній фестиваль молоді“, що його підготували довгими місяцями урядові партійні чинники. Крім 35,000 чужоземної молоді з 120 країн, беруть в цьому „фестивалі“ участь десятки тисяч змобілізованої по всіх союзних республіках і областях і зведеної до Москви підсовської молоді.

Вся ця молодь маршує, танцює, співає, змагається і відбиває свої копита під партійним пропагандним та мирово-колекцістичним гаслами. Згідно з актуальною совєтською політикою, ця молодь примушена осуджувати імперіалізм ЗДА, висвітлювати ізраїльську делегацію, відбиту всілякі накази й партійним проводом, демонстрації. Її захоплює фестивальна пишнота, багатолюдність, екзотичність чужоземних делегацій, і сторони нестерпимо тяжко, а то й неможливо встановити в такі години і дні, чим насправді живе ця молодь, чого прагне, у чому сумнівається.

Підсовська молодь не така вже монолітна комуністична і совєтська, як це могло б здаватися, читаючи в совєтській пресі звідомлення про московські фестивалі уро-чистості. З цього погляду дуже цікаві обсервації і записи донедавного пресбюро аташе американської амбасаді в Москві Марвіна Л. Калба, надруковані в „Нью Йорк Таймс Мегезін“ з 28 липня й. Перебуваючи в Совєтському Союзі понад тринадцять місяців, він мав можливість зустрічатися і говорити з сотнями осіб з-поміж совєтської молоді і міг при тій нагоді встановити багато цікавих моментів з того процесу і ферменту, що відбувається в ду-ховності молодих підсовських людей. Калб стверджує, що майже цілою молоддю багато з таких, що приймають безкритично комуністичну доктрину і дієвість. Все ж такі більшість з-поміж совєтської молоді сповнена критичною сумніви і багато з таких, що ставлять цілком вороже до комунізму і до совєтської системи.

Під час однієї із зустрічей перечеус принцип, що влада також підлягає праву... „Пристає війни часто живуть це довго після того, як конфлікт покінчився, каже Джанстон, але карачі емоції, справедливі у відношенні до диктаторів, не повинні сгати аж до кривди приватним власникам майна в Америці. Бо, як країна, ми ведемо війну проти держав, а не проти окремих осіб“.

Звіт Джанстона не був ще на плеємі Сенату і не знає, чи прийде перед січним наступного року. Невідомо теж, яка буде його доля. Але він дуже характеристичний і цікавий відгук конгресових провідників, які признають, що закон, який схвалений їхнім Конгресом, був вислідом „пристрастї війни“. Це відвага, що мусить збудити респект до людей і до демократичної системи, яка признає можливість людських почувань і помилок навіть у законодавців і дає можливість справляти закони в ім'я принципів.

ЮСТ

КУРИТИ ЧИ НЕ КУРИТИ?

Для мільйонів курців у світі стає щораз актуальнішим і тривожливішим питання: курити чи ні? Рятувати своє здоров'я від таких недуг, як туберкульоз, недути серця — що їх стимулює постійне курення, чи махнути рукою на всі вістки у пресі та, по журналах? Адже ж і наші козакі були, так би мовити, „налоговими курцями“ і все таки довго жили й Бога славили... Про гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного склали навіть пісню, що він „проминав жіночку за тютюн та люльку“, отже належав до каторги завзяття курців...

Як бачимо, курення тютюну — річ доволі стара й універсальна. З другого боку, неминіння й реакція одинок, груп, а то й „народних мас“ на звичай затягати димом із „чортівського злілля“. Так називано в Європі привезений еспанськими із південної Америки в 14-му столітті новий індійський продукт для

вєтська молодь вибухалисто бюрократизму в Совєтському Союзі, зокрема в державних урядах і адміністрації. Студенти з неадаптивністю говорять про „товстолих і товстолих бюрократів“, що позасідали державні становища і роками нічого не роблять, лише приготували щораз нові пляни. Вони, ці бюрократи, — на думку молоді — цілком чужі інтересам населення і мріють тільки про те, щоб мати більше грошей і, есентуально, ще друге авто і другу „дачу“. Водночас із цим студенти стверджують, що єдиним вислідом колективізації є те, що вона збільшила серед селянства тугу за власною хатою і за власним клатком землі.

На закінчення своєї статті, чи вірніше уривка із щоденника своєї подорожі по СССР, Калб описує студентські збори і дискусію, що відбулася в Бібліотеці Леніна після однієї доповіді в листопаді минулого року безпосередньо після совєтської інтервенції на Мадярищині. Після вислухання доповіді, що її пропалагандував фразеологію студентів сприймали з явною нехитістю, а то й глумом, присутні почали домагається від керівників дискусії можливості говорити про Мадяричину і Польщу. Всі намагання заганяю керівника перевести дискусію на такі теми, як постанови 20-го з'їзду КПСС чи боротьбу з „культу особі“, не дали успіху. Студенти домагались чимраз настирливіше правдивих і вірогідних фактів про те, що сталося на Мадярищині і в Польщі, мовляв, вони знають добре те, що пишуть совєтські газети і що говорять агітатори на мітингах, але хочуть знати правду. Сформульовану в тому напрямку залу одного з присутніх студентів маса зустріла рясними оплесками.

В загальному, завершує свої записи Калб, совєтська молодь, якщо й тримається до комунізму, то робить це тому, щоб не впасти в порожню або щоб не покінчити інтелектуально й мислительно. Тому фермент серед молоді — в пильному стані. Молоді люди можуть спочатку обороняти гаряче режим, а потім зараз же заперечувати його рішуче. Але скептицизм і критичизм у відношенні до комунізму й комуністичних вождів поглиблюється і зростає. Цьому процесові сприяють у великій мірі такі совєтські акції, як боротьба з „культу особі“ чи вищення антипартійної групи Маліков, Молотова і Кагановича. Знищуючи в очах молоді авторитети одних вождів, Хрущов піднімає авторитет і всіх теперішніх та майбутніх „соратників“ і наслідників Леніна.

Дуже незадоволена підсовська молодь вибухалисто бюрократизму в Совєтському Союзі, зокрема в державних урядах і адміністрації. Студенти з неадаптивністю говорять про „товстолих і товстолих бюрократів“, що позасідали державні становища і роками нічого не роблять, лише приготували щораз нові пляни. Вони, ці бюрократи, — на думку молоді — цілком чужі інтересам населення і мріють тільки про те, щоб мати більше грошей і, есентуально, ще друге авто і другу „дачу“. Водночас із цим студенти стверджують, що єдиним вислідом колективізації є те, що вона збільшила серед селянства тугу за власною хатою і за власним клатком землі.

На закінчення своєї статті, чи вірніше уривка із щоденника своєї подорожі по СССР, Калб описує студентські збори і дискусію, що відбулася в Бібліотеці Леніна після однієї доповіді в листопаді минулого року безпосередньо після совєтської інтервенції на Мадярищині. Після вислухання доповіді, що її пропалагандував фразеологію студентів сприймали з явною нехитістю, а то й глумом, присутні почали домагається від керівників дискусії можливості говорити про Мадяричину і Польщу. Всі намагання заганяю керівника перевести дискусію на такі теми, як постанови 20-го з'їзду КПСС чи боротьбу з „культу особі“, не дали успіху. Студенти домагались чимраз настирливіше правдивих і вірогідних фактів про те, що сталося на Мадярищині і в Польщі, мовляв, вони знають добре те, що пишуть совєтські газети і що говорять агітатори на мітингах, але хочуть знати правду. Сформульовану в тому напрямку залу одного з присутніх студентів маса зустріла рясними оплесками.

В загальному, завершує свої записи Калб, совєтська молодь, якщо й тримається до комунізму, то робить це тому, щоб не впасти в порожню або щоб не покінчити інтелектуально й мислительно. Тому фермент серед молоді — в пильному стані. Молоді люди можуть спочатку обороняти гаряче режим, а потім зараз же заперечувати його рішуче. Але скептицизм і критичизм у відношенні до комунізму й комуністичних вождів поглиблюється і зростає. Цьому процесові сприяють у великій мірі такі совєтські акції, як боротьба з „культу особі“ чи вищення антипартійної групи Маліков, Молотова і Кагановича. Знищуючи в очах молоді авторитети одних вождів, Хрущов піднімає авторитет і всіх теперішніх та майбутніх „соратників“ і наслідників Леніна.

Дуже незадоволена підсовська молодь вибухалисто бюрократизму в Совєтському Союзі, зокрема в державних урядах і адміністрації. Студенти з неадаптивністю говорять про „товстолих і товстолих бюрократів“, що позасідали державні становища і роками нічого не роблять, лише приготували щораз нові пляни. Вони, ці бюрократи, — на думку молоді — цілком чужі інтересам населення і мріють тільки про те, щоб мати більше грошей і, есентуально, ще друге авто і другу „дачу“. Водночас із цим студенти стверджують, що єдиним вислідом колективізації є те, що вона збільшила серед селянства тугу за власною хатою і за власним клатком землі.

(Докінчення на стор. 7-й)

Б. Полянчик

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(28)

Очі Ромка зустрілися з очима надкомісара Фільдінга. — Так! — сказали твердо очі й уста повторили: — Так! — Дякую вам! — схилив легка голову Фільдінг. — Я знав, що ви так скажете, знав після того, що мені розказував про вас Кремер. — І — докінчив Ромко, — комісар Кремер не згинув ні з нашої руки, ні на наш наказ. Очі надкомісара прищурилися. Він поволі сгинув до цигарки, витягнув цигарку, засвітив сірника і закурился. — Пане товаришу, — цідив слова Фільдінг, — чи на те, що ви тепер сказали, можете присягнути? — Можу! — впадала тверда відповідь. — А чи маєте якісьбудь докази? Ромко втомлено всміхнувся: — Хіба ж, пане надкомісар, не жадатимете від мене списку всіх членів підпільної організації і не відбратимете поодинокі від кожного слова чести, що це не вони вбили? Фільдінг потер долонею чоло: — Вада правда, вбачте! Хвилину лавувала мовчанка. Ромко дивився на зелені-молочне світло лампи і чорне вічне перо.

— „А може б його так спитати про Стефу?“ — мигнула думка. Рішився.

— Пане надкомісар, я вам відповім щиро й без обиняків на ваше питання. Чи можу я тепер з черги щось спитати? — Прошу!

— Чи міг би я вас спитати, що сталося з моєю сестрою, Стефою Труцькою, яку сьогодні ранком звільнено з тюрми? Надкомісар Фільдінг уважно глянув на Ромка.

— Так, як це того не знаєте...

Хтось сягнув холодною долонею до серця Ромка й сильно стиснув його.

— Нічого не знаю!... Що сталося?

Фільдінг піднявся з-за бюрка й підійшов до Ромка:

— Будьте мужчиною, пане-товаришу...

Ромко підвівся з крісла і йому здавалося, що на його плечі поклав хтось величезний тягар. А здалеку, дуже здалеку, де-небудь з-під підлоги, доходив до нього голос Фільдінга:

— Сьогодні вполудне знайдене Стефу... стріла в око...

не мучилася... слідство ведеться...

Не розумів?

Хто вбитий? Та ж він сьогодні бачив і говорив зі Стефою? Ні, це помилка, напевно помилка...

— Хто її пізнав?.. І це не переказано до Анатомічного Інституту, вона тут, в підвалі, його власне тому й попрохали зайти...

Надкомісар Фільдінг узяв легенько Ромка за плече.

— Труп лежить у підвалі, внизу... Будьте мужчиною, голова розчереплена...

— Чому ця кінчатка така довга, я навіть цього не завважав?.. — крутілося в голові Ромка, в устах було су-

х і хохліло дуже щиро...

— Властиво, що я тут роблю? Чого я їду з Фільдінгом, коли я прийшов до Кремера...

— Труп лежить у підвалі, внизу... Годі пізнати, голова розчереплена...

— Чий труп? Хто лежить? — хотів крикнути Ромко й спинився.

Стояли посередній сходів. Білі гладко розмальовані стіни. Біля нього стояв надкомісар Фільдінг.

— Можете відпочинете хвилину? — спитав Фільдінг.

Ромко здригнувся, потер рукою чоло й насили відповів:

— Ні, дякую, ходім, це... далеко ще?

Фільдінг показав рукою:

— Ось тут.

Зійшли кілька сходів вниз і Фільдінг відчинив низенькі двері. Ромкові забракло в грудях підходу. На хвилину спинився, і щось червоне майнуло йому в очах. Надкомісар натиснув гудзик, заблизилось світло.

На лаві бовваніло щось прикрите плащем, з-під якого визирав шматок суконки Стефи.

— „Якби тільки перейти цих кілька кроків! — постановив Ромко, — якби тільки це цих кілька кроків, а там...“

А там, ліворуч лавки стояв клучок Стефи.

І нагло якесь нестримна хвиля жалості підійшла до горла. Сам не знаючи як, швидко підійшов до лавки, відкинув плащ і зараз же закинув його назад.

Це вже не була Стефа, не її голівка. Це була якась маса, докрити якої клубочками крутілися обкипні кров'ю й золотисті кучері. Волосся її, суконка була її, мещтихи були її, але це вже не була вона.

В очах Ромка пекло. Він непорушно дивився на те щось, накрите веретеном. Дивився, щоб відтворити собі її обличчя, таке дороге йому обличчя. Щойно тепер він усвідомив, що

ПРОТОКОЛ 3 НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 27-го до 31-го ТРАВНЯ 1957 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ" В КЕРГОНКСОН, Н. Й.

Звіт Редактора „Свободи" А. Драгана

(Продовження)

„Свобода" і її читачі

Це стара правда, що газета така, як суспільність, а суспільність така, як її преса. Суспільність відповідає за свою пресу, а преса відповідає за суспільність, вона є — як казав Франклін — „охоронець її репутації". В наших, українських обставинах, відповідальність Редакції „Свободи" куди більша, ніж будь-якої іншої редакції. В усіх вільних народах мають численну пресу, після якої сумарно можна оцінювати і нарід. Інакше в нас, в обставинах поневолення українського народу, при повній відсутності будь-якої свободи преси і слова. В таких обставинах, кому ж, якій іншій українській газеті, як не „Свободі" призначено це франклінівське дбати про репутацію поневоленого народу? Кому ж як не „Свободі" та її видавцеві УНСоюзу призначено таке величезне завдання, як бути легітимною української думки, української культури та української духовності перед широким світом? В нашому суспільстві в одному з двох відношенні є це — що так скажу — багато місця на поліпшення, хоч рівночасно мушу з присмицкою ствердити, що відношення між „Свободою" і її читачами з кожним днем поліпшуються, що є взаємна увага і респект, хоч це, очевидно, не виключає і деяких недомогань. Згадаю про деякі з них, що проявлялися у звітному часі.

Наша публіка радо критикує газету. Критику часом оправдану, а часом ні, але наша Редакція кожну критику приймає з однаковою увагою — я сказав би — з адляністю, бо саме ці критичні зауваги, оправдані вони чи ні, допомагають нам постійно перевіряти нашу працю і тим самим її постійно поліпшувати.

Інакше мається справа, коли мова про будь-які критичні зауваги газети на теми та у відношенні до суспільності і її діячів. Жадна суспільність і жадні її діячі не є святи, а без здорової і ретельної критики не може бути прогресу. Тим часом деякі частини нашої суспільності і деякі наші діячі, які вважають себе за ідеальних, фактично це навіть не доросли до того, щоб прийняти найбільш оправдані критичні зауваги. Ми мали в звітному часі один класичний приклад на це твердження, як один з наших діячів прийняв твердження не ми самі правдиві критичні зауваги на його адресу як особисту обиду, висловив — як кажуть — зі шкери та порознісував примітивні своєю формою і змістом листи-пам'ятки на „Свободу". Жертвою тих листів впади і деякі зацікавлені одиниці — конкретно знаю три такі випадки — які звернулися до Редакції з протестом, мовляв, „обчорнюють" нашого діяча. Тим часом — логіка проста: якщо видатні критичні зауваги були правдиві, а такі вони були і це підтвердив сам згаданий діяч, і коли автори протестів вважали їх за „обчорнення", то ними обчорнені себе тільки згаданий діяч, який їх допустився, а не „Свобода", яка про них згадала.

В кожному разі справа здорової і ретельної критики, як одного з основних факторів вільного суспільства і як одна з головних гарантій прогресу, є в нашому суспільстві чи не найбільш проблемним місцем. При цьому скрайності викликають скрайності. Деякі наші пресові органи утворюють поняття критики з поняттям лайки, а з другого боку деякі частини нашого суспільства і деякі наші діячі попадають також у скрайність та кожну, навіть найбільш доброзичливу і ретельну критику вважають обидою і обчорнюванням. Це була одна з головних проблем нашої Редакції у звітному часі, в році того ж Франкліна, який — повторюю — писав, що „ніщо не має такого значення для загального добра, як виконання і виклик суспільності в мудрості і чесноті, бо мудрі і чесні люди є далеко більшою силою, ніж багатство і зброя". Речева, здорова і доброзичлива критика тут рішальна. Франклін твердив, що газета повинна вважати себе „охоронецем репутації" своєї суспільності. Репутація суспільності не можна охоронити промовчанням великих недомогань, а тільки добільністю, щоб тих недомогань не було. Це одне з головних завдань і відповідальностей газети і Редакції „Свободи" не тільки з часів того року, але й відповідно поступав, маючи, очевидно, на увазі весь той комплекс, про який була мова вище.

НА ШЛЯХУ НЕВІННОГО РОСТУ

В газеті, як і в житті, є тільки дві можливості: або розвиватися і йти вперед, або занепадати і нідти. Стояти на місці не можна. Очевидно, що ніхто не буде вагатиш щодо вибору з цих двох альтернатив. Як виглядала ця справа в „Свободі" в звітному часі?

Щоденник

У звітному часі не було жадних змін у персональному складі Редакції, хоч зайшли деякі зміни в рядках ко-респондентів. У самій Редакції щоденники, себто в її приміщеннях, працювали, як і в попередньому році, крім зві-тодавця, ще такі редактори, називаючи їх позбучно: ред. Василь Давиденко, ред. Іван Кедри-Рудницький, ред. Богдан Кравців та д-р Лука Луц. Членом Редакції, хоч він і не працює в її приміщеннях, з письменник-фелетоніст Іван Керницький (Ікер). Жаден з цих редакторів не потребує оцінки як характеристики, бо вона вже не від сьогодні мають своє ім'я і своє місце в історії української журналістики, публіцистики і літератури та громадського життя. Спільними зусиллями та спільною відповідальністю цих членів Редакції „Свобода" стала такою, якою вона є сьогодні та якою це може бути завтра. З окремих призначень хочу ствердити і підкреслити прикладну співпрацю всіх членів Редакції, базовану на взаємному довірі та взаємній дружбі і пошані, як і взаємному зрозумінні та виробленні. З таким самим призначенням хочу ствердити співпрацю Редакції з усіма разом та з кожним зокрема членом Головного Екзективного Комітету, зокрема нашим головною п. Галичином і касиром п. Слободаном, членами Головної Контрольної Комісії та Грошової Ради, що й завжди було та є першою передумовою нашого розвитку.

На членах властивості Редакції праця для „Свободи" далеко не випадає. Вони є тільки ядром та своєрідною Екзекutiveю тих понад 600 осіб, імена й адреси яких є записані в нашій редакційній картотеці та які своїми статтями, дописами, думками та порадами становили суму тих зусиль, результатів яких була „Свобода" в звітному часі. Між ними постійними кореспондентами „Свободи" є й члени Головного Уряду, між ними декан кореспондентів, головний контролер інж. С. Куропас, а далі д-р В. Падок, д-р В. Галан, п-ні Демидчук, п. Давискиба та майже всі інші. Всім їм належить наше призначення і адляність, бо без них, без їхньої доброзичливості та їхньої співпраці, „Свобода" ніколи не була б тим, чим є: справжньою всенародною газетою. Окреме призначення належить ще тим трьом десяткам постійних кореспондентів, переважно акредитованих у чужих країнах наших професійних робітників пера, які дають часто максимальне знання і труд за мінімальну,

(3)

часто тільки символічну винагороду. Ім усім, усім тим тисячам і тисячам членам членів УНСоюзу належить призначення і адляність, бо це в першу чергу їхня заслуга, що „Свобода" існує і розвивається.

Звітний рік можна вважати у великій мірі — коли мова про „Свободу" — стабілізаційним роком після тієї втрати і того потрясіння, що його зазнала „Свобода" по смерті її довголітнього головного редактора, с. п. д-ра Луки Мишуги, перед двома роками. Це не була легка справа, бо ж із смертю покійного д-ра Мишуги „Свобода" втратила одну із тих підвалин, на яких вона стояла. Якщо вона після тієї втрати не захиталася, то це в першу чергу заслуга самого покійного Мишуги, що про це ще за свого життя подбав, залишивши свою велику ідейну та моральну спадщину, що стала власністю та багатством і скріпила ту велику духову скарбницю, яку створив Український Народний Союз і його орган.

Завершивши свою стабілізацію праці, Редакція „Свободи" створила цим передумови дальшого прогресу. Він був зроблений вже у звітному часі. Поширено ділянки інформації і коментарів в щоденнику, поліпшено звітування з українського життя, налагоджено краще кореспонденції з місцевості, збільшено різноманітність друкованого матеріалу та підкреслено його виключність і оригінальність, збільшено джерельну базу редакційної праці хоч би тим, що збільшено підручну редакційну бібліотеку новими творами, включно з таким куріозом, як сорок кілька томів т. зв. Бальної Советської Енциклопедії, яка є, можна б сказати, невичерпним джерелом більшовицьких брехень, а тим самим і важливим матеріалом для тих, що ті брехні виявляють та проти них борються.

Величезний прогрес зробила „Свобода" в звітному часі також в ділянці своїх технічних можливостей. Тут у першу чергу треба згадати про купно, інсталяцію та „пущення в рух" власної клішарні, що є під керівництвом технічного керівника нашої друкарні п. Софрона Федова. Всі українські клішарі, які бачите тепер в наших виданнях, це вже наша власна продукція. Актуальні політичні фотографії одержуємо, як і раніше, із спеціальної ілюстраційної служби.

В змаганні до дальшого поліпшення і прогресу „Свободи", в звітному часі ми робили деякі інтересні зусилля, які, правда, не завершено, але які настільки характеристичні, що про них варто згадати. Маю на думці заходи, щоб „Свобода" стала членом найбільшої в світі пресової агенції кооператив Асоціації Прес. Стати членом цієї кооперативної агенції — справа не легка. Треба раніше дістати відповідну апликацію про вступлення в члени, описати ту апликацію виповнити та переслати, перейти двайливу перевірку та мати відповідні рекомендації. Скажу коротко, що все це ми переїшли, все зробили і результат був такий, що до нашої Б-ва зголосився особисто асистент директора цієї агенції, а його перша завага була: яким чудом „Свобода" потрапила виробити собі таку добру репутацію, а дальше дослідження твердження, що „Свободу" приймуть з одвертими раменами до цієї агенції. Згідно з висновками, які ми одержали від представника АП, користі з нашого членства в цій агенції були б, або могли б бути дуже великі не тільки для „Свободи", але й для того, що ми розуміємо під українською справою та українською правдою. Ставши членом АП, кожний кореспондент цієї агенції був би нашим кореспондентом і ми могли б ним відповісти розпоряджати, покриваючи кошти виконання наших спеціальних доручень. В Редакції була б заінстальована далекодиска машина (телетайп), але найважливіше те, що тоді ми мали б не тільки право користуватися інформацією АП, але й рівночасно мали б право та навіть обов'язок передавати тієї агенції і через неї поширювати ті вістки та інформації, які ми маємо та яких не має чи не може дістати АП. „Свобода" не стала, чи ще не стала членом АП, тільки тому, що це коштувало б їй понад 10,000 доларів річно і на це вона в теперішніх обставинах аж ніяк не може собі дозволити, але заходи в цій справі, думаю, є досить характеристичні для „Свободи" в кількох відношеннях.

„Юкрейніс Віклі"

Звітуючи про цей наш англомовний „Український Тиждень", я міг би тільки повторити заваги і твердження із свого минулорічного звіту, які це можуть бути у Вашій пам'яті. Ці заваги зводились до таких основних точок: „Юкрейніс Віклі" не цілком відповідає своїм завданням, не цілком використовує свої можливості і не завжди виконує ту роль, яка йому призначена в нашій організації та в нашій суспільності. Минулого року я заповів відповідні заходи та спроби для поліпшення ситуації, підкреслюючи, що це не справа легка та що тепер уже потрібний буде подвійний труд, щоб цю проблему розв'язати. В результаті тих заваг та їх обговорення, Головний Уряд УНС на своїх минулорічних нарадах схвалив для головного редактора повноваження, уповноважуючи його поробити, в порозумінні та за апробатою Екзективного Комітету, такі заходи, які могли б бути необхідні для дальшого росту і розвитку „Свободи" та її видань, включаючи в це і персональні та технічні зміни.

Деякі рішучі заходи в цьому відношенні були зроблені, але все це без задовільного результату. Це є все, що на цю тему необхідно сказати, а всі деталі висвітлення, підтверджені відповідними документами, можуть на бажання дати в кожній хвилині. Такий був фактичний стан з нашим англомовним тижденьком у звітному часі і я не бачу можливостей зміни такого стану, від'ємного для нашої організації в багатьох відношеннях, будь-якими половинчаними засобами.

„Веселка"

Із цілком протилежними почуваннями та з великими надіями можна звітувати про наймолодший доріст „Свободи" — дитячий місячник „Веселки", що оці добігав вже до закінчення третього року свого життя. Для характеристики Редакції і редагування „Веселки", що є під загальною мосью контролю, долучую до мого звіту, як прилогу, звіт редактора „Веселки", проф. Володимира Барагури.

Від себе додаю, що Редакція „Веселки" з проф. Вол. Барагурою, проф. Романом Завадовичем і ред. Богданом Гошовським, які є десятилітні співробітниками з-поміж письменників і мистців, могла б послужити для всіх візреч відповідальності, солідності і добільності та більше ніж заслуговувала на найвищі призначення і довіри. Відмічую це з окремою приємністю та з окремим призначенням для редакції „Веселки" і, головню, для проф. В. Барагури, з яким я є в постійному контакті та з яким співпрацюю безпосередньо, бо душі і характеру нашої дітвори це тіскрижало, що їх можна шліфувати тільки з найбільшми знаннями, найбільшою добільністю і руками тільки справжніх майстрів.

У „Веселці" в загальному немає редакційних проблем, які вимагали б окремого чи окремих рішень, за винятком одної: введення з початком цього року двох англомовних сторінок. Ця проблема була обговорювана і в пресі і наша

Звітомлення Контрольної Комісії про рух членів У. Н. Союзу

від 1-го січня до 31-го грудня 1956 р.

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ	
В день 1-го січня 1956 р. було повнолітніх членів	49,49
Прибуло за 12 місяців	3,23
Разом	52,73
Відійшло за 12 місяців	3,39
Остало	49,33

Значить, що за останній рік У. Н. Союз зменшився в повнолітніх членах на 15

МОЛОДЕЧИН ДЕПАРТАМЕНТ	
В день 1-го січня 1956 р. було всіх дітей	21,51
Прибуло за 12 місяців	2,44
Разом	23,95
Відійшли за 12 місяців	2,103
Остало	21,84

Молодечин департамент збільшився за останній рік на 33

Оба департаменти разом мають членів 71,18

РУХ ПОВНОЛІТНІХ ЧЛЕНІВ ЗА 1956 РІК:	
З початком січня 1956 р. було повнолітніх членів	49,49
У 1956 році: прийнято нових	1,867
прийнято з переступними листами	627
прийнято з інших клас	115
прийнято наново	829
Разом	52,730

У 1956 році: суспендовано	1,084
відійшли з переступними листами	608
відійшли до інших клас	110
відійшли зо зворотом у готівці	122
відійшли на безплатне продовження	45
відійшли на виплатне забезпечення	420
відійшли з виплатним забезпеченням	213
померли	545
Разом	3,397

Віднявши 3,397 від 52,730, дістанемо загальне число повнолітніх членів з кінцем грудня 1956 р.

49,333

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ БУЛИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ В ТАКИХ КЛАСАХ:

В старому році забезпечення	183
В забезпеченні платним по смерті з вкладками до 70 року життя	642
В забезпеченні платним по смерті з вкладками впродовж 20 років	15,952
В забезпеченні платним за життя з вкладками впродовж 20 років	11,172
В забезпеченні платним по смерті з вкладками до 65 років життя	300
В забезпеченні платним за життя з вкладками до 65 років життя	453
В новім забезпеченні на ціле життя для нових членів	11,387
В новім забезпеченні на ціле життя для старих членів	9,284
Разом	49,333

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1956 РІК:

З початком січня 1956 р. було всіх дітей членів	21,51
У 1956 році: прийнято нових	1,676
прийнято з переступними листами	247
прийнято з інших клас	108
прийнято наново	412
Разом	23,952

У 1956 році: суспендовано	867
відійшли з переступними листами	249
відійшли до повнолітніх членів	105
відійшли до інших клас	107
відійшли на безплатне продовження	204
відійшли із зворотом у готівці	564
відійшли на виплатне забезпечення	5
померли	5
Разом	2,103

Віднявши 2,103 від 23,952, дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1956 року

21,849

ДІТИ БУЛИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ В ТАКИХ КЛАСАХ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

У класі 1-й на \$ 500	2,647
У класі 2-й на \$ 400	576
У класі 3-й на \$ 100	948

У класі 4-й на \$ 250	159
У класі 4-й на \$ 500	4,312
У класі 4-й на \$ 1,000	2,440
У класі 4-й на \$ 1,500	2
У класі 4-й на \$ 2,000	5
У класі 4-й на \$ 3,000	—
У класі 5-й на \$ 250	282
У класі 5-й на \$ 500	5,503
У класі 5-й на \$ 1,000	2,342
У класі 5-й на \$ 1,500	2
У класі 5-й на \$ 2,000	5
У класі 5-й на \$ 2,500	1
У класі 6-й на \$ 500	1,427
У класі 6-й на \$ 1,000	1,108
У класі 6-й на \$ 1,500	1
У класі 6-й на \$ 2,000	13
У класі 6-й на \$ 3,000	4
У класі Р65 на \$ 500	16
У класі Р65 на \$ 1,000	8
У класі Е65 на \$ 500	47
У класі Е65 на \$ 1,000	1

Разом 21,849

Маючи на увазі, що з початком 1956 р. було всіх істинних повнолітніх членів і дітей 71,003, а знова з кінцем 1956 р. те загальне число виносило 71,182, загальний приріст членів за 1956 рік виносить 179.

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ПОВНОЛІТНІХ ЧЛЕНІВ І ДІТЕЙ ЗА ОСТАННІХ 5 РОКІВ:

З кінцем 1952 року було всіх членів 68,494, — прибуток 2,704	
З кінцем 1953 року було всіх членів 70,221, — прибуток 1,727	
З кінцем 1954 року було всіх членів 70,473, — прибуток 252	
З кінцем 1955 року було всіх членів 71,003, — прибуток 530	
З кінцем 1956 року було всіх членів 71,182, — прибуток 179	

ПОРІВНЯННЯ З РОКОМ 1955

В 1956 році прийнято менше нових: 60 дорослих членів, 87 дітей. В 1955 році прийнято з переступними листами: 14 менше дорослих, 31 менше дітей.

В 1956 році прийнято менше нових: 190 дорослих, 125 дітей. В 1955 році суспендовано: 368 менше дорослих, 231 менше дітей. В 1956 році відійшли зо зворотом у готівці: 67 менше дорослих, 31 більше дітей.

В 1956 році відійшли на безплатне продовження, на виплатне забезпечення, і з виплатним забезпеченням: 248 більше дорослих, 294 більше дітей.

В 1956 році померли: 87 більше дорослих, 16 менше дітей. В 1956 році зменшилися класи дорослих членів: Стара система на 11, клас „О" на 29, клас „Т" на 351 членів, бо до тих клас не приймається більше членів.

В 1956 році зменшилися класи молодечого департаменту: Клас І на 137 членів (105 відійшли до повнолітніх членів), клас ІІ на 50 членів, і клас ІІІ на 601 члена. До 2-го і 3-го класу не приймаємо більше членів. Зменшилися теж класи Р і Е на \$250 на 19 членів, бо на \$250 забезпечення не приймаємо більше членів.

ДАЛЬШІ ПОРІВНЯННЯ

В 1956 році прийнято нових членів: 1687 дорослих, 1676 дітей, разом 3363 нових членів. В першій половині року прийнято 1657, а в другій половині прийнято 1686 нових членів. Найбільшим місяцем щодо нових членів був грудень (339).

РУХ ВІДІЛІВ

Впродовж року 1956 були організовані такі Відділи:

Відділ 434, в Монреалі, Квебек, Канада

Відділ 494, в Доулін, Мексика, Канада

Відділи розв'язані:

Відділ 88 в Спокан, Вашингтон

Відділ 485 в Гелена, Монт.

Відділ 503 в Вестмінстер, Б. К., Канада

Відділи злучені:

Відділи 24 і 450 були злучені в один Відділ 24, в Рамкін, Па.

З початком січня 1956 р. було Відділів 498

Впродовж року 1956 організовано 2

Впродовж року 1956 злучено 2 Відділи в 1

Разом 501

Розв'язано 2

Злучено 2

З кінцем 1956 року було всіх Відділів 496

Головна Контрольна Комісія УНСоюзу:

Д-р Володимир Галан, голова

Іж, Степан Куропас, місто-голова

Іж, Іван Кучма, секретар

Петро Кучма та Іж, Володимир Коссар, члени

Джерзі Ситі, 25-го травня 1957.

Редакція одержала цілий ряд заваг від батьків і виховників. Категорії цих заваг зібрав у своєму редакційному звіті проф. Вол. Барагура і тут їх наводжу:

Становище й голоси громадянства в цій справі можна поділити на три групи. Перша — це повне заперечення й засудження введення англомовних сторінок. Це становище проявилось в формі гострих, категоричних протестів, включно з відмовою передплатувати, поширювати та читати „Веселку", в формі загрози повного бойкоту видання з умовою зняти бойкот, якщо англомовні сторінки будуть усунені. Ця хвиля протесту була зокрема сильна у підготовлені стадії до введення англомовного додатку, коли ця підготовка була тільки що заповіжена й дискутована в „Свободі" й громадянство ще не уявляло собі якелі, як цей додаток буде виглядати. Вже перше число „Веселки" внесло певне успокоєння й послабило становище несприятливих опонентів (Центром цієї акції було Торонто в Канаді). Протиники англомовних сторінок твердили, що утративши (двоєвність) у журналі протиниць виховним і дидактично-методичним принципам, що введення англомовних сторінок заперечує „демо береження могодого покоління при українській національності, що такий крок приспівує і завершує процес повної національної асиміляції.

Прийняти й мотиви такого становища були різні. Діля тут і персональні нехоти і групової конкуренції, чи зазвист і фамільно зрозумілий патріотизм і незнання діяння асиміляційні і денационалізаційних законів та формування нового типу українця в діаспорі і

окремого журналу, на доброму папері і в кольорах ми не тільки вносили нові члени, а читачам доводилося, але і вказували на можливість подальшого розвитку і росту. „Веселка“ коштує нас дуже багато: працю і зусилля, але думаю, що цей труд виплатиться сторицею, бо він кладе тривалий і наші майбутні. Журнал „Веселка“ — це справді веселка надії на нашому захмареному національному небосхилі.

Сторінки молоді, літературний додаток

Також і в звітному році ми продовжували видання сторінок молоді кожного тижня призначеному для молодшої генерації англійському тижневикові. Сторінки ці, що друкуються ротаційним порядком, це „Платова Ватра“ (ред. п.н. Ольга Кузьмич), „Промінь“ — сторінка МУН (ред. А. Домарадський), „Студентське слово“ (Р. М. Яринович), „Український спорт“ (ред. проф. д-р Е. Жарський), „Шлях молоді“ (ред. Е. Несторук), „Фото-Кіно-Аматор“ (ред. С. Федів). Цими сторінками, які вже є в 4-му році видання, як і „Українським Тижневиком“, та „Веселкою“ УНС і його Видавництво охоплює і обслуговує практично весь широкий вибір нашої молоді та її організації. Додам, що редактори цих сторінок працюють цілком безкоштовно, роблячи цим велику прислугу і своїм організаціям і нашої спільноті, а тим самим і УНСОюзу. Їм цілком заслугою належить признання і вдячність. Очевидно, що всі ці сторінки виходять під всебічним наглядом Редакції „Свободи“.

Продовжували ми в звітному році і наш літературно-мистецький двотижневий додаток, що завдяки багатьом своїм співробітникам та загальній редакції став сьогодні поважним авторитетом в літературних та мистецьких справах, як і поважним вкладом у наш загальний культурний розвиток.

Спеціальні видання

У звітному році, як і в попередніх, при „Свободі“ та у „Свободі“ з'явилось ряд спеціальних видань, як „Вісті ЗУАЛК“, „Вісті УНК“, окрема сторінка сарєльського Відділу ІТНІ і подібне. Також і ці видання з'являються під загальним наглядом нашої Редакції.

Календарі, книжки

Календарі УНСОюзу, що з'являються безперервно від 1949-го року та стали наймасовішим українським книжковим виданням, є ділом Редакції „Свободи“, як і інші періодичні книжкові видання. Через нашу Редакцію перебігає тільки що опублікована англійська книжка проф. Кларенса Меннінга „Гетьман України Іван Мазепа“, в нашій Редакції концентрується все, що продовжується праця над англійським виданням Енциклопедії Українознавства. Уже в найближчих днях повинні бути надруковані з друку окремою книжковою відбиткою заповідників в минулорічному звітні збірник надрукованих у „Свободі“ матеріалів з нагоди 100-річчя народни Івана Франка, що з'являється в спільному виданні „Свободи“ і ІТНІ. Частинно в обробці, а частинно в плані масово ряд інших видань, зокрема для молоді і дітей.

„Трибуна УНС“

Із цих спеціальних наших щомісячних видань, що з'являються на двох сторінках рівночасно з рекордним і масовим звітним нашої організації, Ви знаєте краще, ніж з іншими спеціальними виданнями і було б зайво доводити над ними зупинятися, хоч воно без сумніву заслуговує на окрему увагу. Завдяки цій Трибуні ми могли систематично збирати та висловити цілий ряд найважливіших проблем нашої організації, могли кожним разом коментувати найактуальніші наші проблеми та дати нашим членам і секретарям Відділів та організаціям єдиний в своїй роді матеріал для їхньої праці на місцях. Воно тільки, що ця наша спеціальна Союзова Трибуна все ще невикористовувана як слід і її роль та значення недооцінені.

Адміністрація, друкарня

Не можу не згадати у звітному звітні ще й бодай кількома словами і про два інші рішальні відділи В-ва „Свобода“, що разом з Редакцією становлять чи не найбільш імпозантний видання української організації в світі. Це наша Адміністрація, яку очолює наш голова п. Д. Галич та асистенткою якого була п. Джозефін Гіббейл-Гіббонс, і наша друкарня, технічним керівником якої є п. Софрон Федів. Ці окремі відділи нашої Видавництва з окремими призначеннями, але їхня праця з редакційною до тієї міри зазублюється, що всі ці три відділи: Редакція, Адміністрація і Друкарня становлять практично одну гармонійну цілість, прикладно зі собою співпрацюють та собі взаємно допомагають. Тільки завдяки кваліфікованості працівників усіх цих відділів, завдяки їх напругливості та гармонії наше В-во може виконувати ту величезну працю, яку виконує та яка без сумніву є одним з найпереконливіших доказів живучості нашої організації і нашої спільноти.

Закінчення

Цією загальною характеристикою „Свободи“ та її видань далеко не вичерпується все великий засяг її праці та її досягнень у звітному році. Проте, обмежений часом, я хочу на закінчення висловити глибоку впевненість, що „Свобода“, яка була тим творчим словом, що сталося тілом у формі Українського Народного Союзу та яка є далі його ідейною основою і його ідейним змістом, ще далеко не є завершенням наших можливостей та має ще перед собою великі завдання і велике майбутнє. Вірю, що при Божій допомозі та спільною працею ми ці завдання виконаємо, бо вони є нашим призначенням.

На цьому вичерпано звітну частину. Заступник головного редактора адв. М. Пізнак перебрив провід нарадами та відкриває дискусію над звітним Д. Галичина.

Дискусія над звітами

Дискусія над звітним Головного Предсідника Д. Галичина

Іван Кокельський запитав: 1. Цього року „видано календар „Свободи“ на кращому папері. Який був відгук в заплатах за нього та в пожертвах на фонд? 2. Хто виконує працю гол. секретаря в канцелярії після смерті сл. п. Г. Германа? 3. Хто і як вирішує справу нових будів і розбудов та нових інвестицій на Союзівці?

Д. Галич: Відгук на календар в звітному році був слабший, ніж у попередньому, бо коли в попередньому році приблизно 8,000 осіб відкупилося заплатами за пожертву, то в звітному році таких було вже на тисячу менше. Тому і вислано картонок з приглаголю, що в результаті поліпшило справу, бо вже досі на ці карточки відкупилося приблизно 1,000 осіб. На цьому ми плануємо закінчити практичну висилку календаря на адреси всіх передплатників „Свободи“ і в цьому році вислано його вже тільки тим, що платили за календар у попередні роки. Згідно з теперішнім станом, витрачені на календар гроші повернуться, але зарібку не буде.

2. Працю головного секретаря в канцелярії виконують тепер урядові канцелярії під доглядом звітництва, Д. Галич. Англійську кореспонденцію полагодує п. Т. Лютіняк, а українську д-р І. Козак, В. Сохан та д-р Я. Падох. В канцелярії немає жадних залеглостей.

3. Щодо розбудови та інвестицій на Союзівці — полагодується на підставі загальних директив Головного Уряду. Тепер уже ми не можемо вертатися назад. Як хочемо, щоб Союзівка рентабельна, мусимо її зробити рентабельною, а це вимагає інвестицій. Тепер, наприклад, побудовано нові спортивні майдани для молоді. Молодь — найкращі гості на

Союзівці і їй треба дати те, чого вона собі бажає, бо здолати, адекватно і підтримати при Союзі молоді — це одне з головних завдань нашої організації. Все ж такі інвестиції в Союзівку тепер відповідно обмежуються.

Ів. Кокельський рекомендує перевірити можливість перетворення тенісних кортів у повноцінний зимовий сезон, бо він знає, що таке практикування.

М. Давискіба: В звітних багато говориться про позички. Яка користь з позичок? Були завдання щодо інвестицій в фондах. Чи не можна б слабші фонди, це є з нижчими відсотками, виміняти на ті, що дають кращі відсотки? У звітах підкреслювалося зростання інвестицій в моргеджах та тенденцією дальшого росту. Чи, даючи моргеджі, практикуються відповідну обережність та відповідні забезпечення на випадок змін у господарській кон'юнктурі?

Д. Галич: Бондів не можна переміняти. Цю процедуру можна б перевести тільки продажних старих і купівельних нових бондів, а така калькуляція не поспішає. Щодо моргеджів — ризик завжди і вводи існував та існує, але ми є дуже консервативні і обережні. Заки ми признаємо кому моргедж, перевіряємо докладно, що є ці люди, що бажають моргеджу, який їх вік, яка працездатність, навіть які їх родинні відносини. Очевидно, що найобережніше перевіряється вартість власності, на яку дається моргедж. Ми також дуже консервативні у відсотках моргеджу до вартості власності. УНСОюз старіється не переступити моргеджам 60% вартості послістості, хоч є інституції, які дають 70 і більше відсотків моргеджів. Перевірку переводимо при допомозі наших головних урядовців на місцях, а також, очевидно, фахових оцінювачів.

Анна Чопик в тій самій справі: хто покривав видатки, зв'язані з моргеджами?

Д. Галич: Той, хто бере моргедж.

М. Давискіба: Зустрічається з наріканнями секретарів Відділів на те, що головна канцелярія не дає точних і швидких відповідей на запитання членів.

Д. Галич: Немає випадку, щоб член звертався до головної канцелярії в будь-якій справі і не дістає відповіді. Пропоную перевірити справу запитання.

М. Пізнак запитує, що пізніше він дасть подробиці висвітлення щодо техніки уdlювання моргеджів.

Ів. Іванчук: У звіті та в дебатах говориться про табір для дітей. Чи була в цій справі якась конкретна ухвала?

Д. Галич: Була.

Ів. Іванчук: Саме тепер видно, що на Союзівці провадиться велика робота з вирівнюванням площі. Скільки це все буде коштувати, як і в цій справі контракти?

Д. Галич: Було дві компанії, що дали свої пропозиції — Келі і український Гурник, якого сам ангажував і нам нарадив сл. п. Даниличенко. Келі хотів по 12 доларів на годину за робітника і „бульдозера“, а Гурник бере по 8, і він також показав більше працьовитості та солідним і сам дає, щоб роботу швидко і добре завершити, бо має багато контрактів. Він робить понадгодинно, але без „овертаймів“ у платні.

Ів. Іванчук: Коли і в яких сезонах приїжджає на Союзівку молоді та хто вона така, чи є члени УНС?

Д. Галич: При рестрації гостей на Союзівці є окрема рубрика, в якій записується, чи гість є членом. П. Квас зорганізував до Союзу деяку кількість тих, що не були членами. Тепер створено окремі Відділи УНС на Союзівці, до якого можна буде відразу вписувати членів. В даному сезоні планувалось дати членам УНС 5% опусту в коштах побуту на Союзівці.

Ів. Іванчук: Чому не береться оплата за вступ на Союзівку? Приїжджають люди зі своїми харчами і напінками й тільки користуються з вігді Союзівки, але самі не вважають за відповідне цю Союзівку підтримати.

Д. Галич: Вступного не береться, але практика вказує, що немає багато таких випадків, аби гість приїжджав на Союзівку і обмежився тільки до своїх харчів чи напінків.

Ів. Іванчук: Хто користатиметься із тих спортивних майданів, що їх тепер приготувалось?

Д. Галич: Спортивні, молоді, спортивні клуби. Вирівнювання та підготовка майданів коштуватиме приблизно 7,000 доларів.

П. Кучма: У звіті широко говориться про старців. Проте досі немає жадного результату. Чи не можна б зробити бодай більше розголошу про можливість приміщення старців на Союзівці, аби люди, не знаючи такої можливості, не нарікали. Треба признати, що велику користь для молоді, як і для УНСОюзу приносять організовані в серпні курси українознавства для молоді. Є випадки, що в результаті такого курсу вписуються до УНСОюзу і учасники курсу і їхні батьки. Проте, чи не можна б влаштувати ці курси дещо дешевше?

Д. Галич: Курсів неможливо влаштувати дешевше, бо вже навіть до цієї ціни, яка тепер є, УНС мусить доплачувати. Щодо старців — справа не пішла вперед, бо не зголюються старці. Можливо, що задром зголюються 6 самі, або їхні діти зголюють б їх, але УНС не може приймати задром, бо немає на це фондів. Пропонуємо приймати старців за 80 доларів місячно, але все одно ніхто не зголюється, хоч до тих 80 доларів УНС мусить б доплачувати.

Д. Шмагала: Один член УНС в Клівленді казав, що був би зголювався до дому старців на Союзівці, але коли дістав 85 доларів пенсії, то дочка воліла затримати і його і гроші.

Д. Галич: Ще у відповідь на запит в справі курсів.

Погоджується з П. Кучмою, що ті курси приносять користь і можна б приймати курсантів за дешевшу ціну, але тоді УНС мусить б ще більше доплачувати, як уже тепер доплачує.

П.н. Шторгін: Висилка календаря на адреси передплатників „Свободи“ без їхнього замовлення викликає серед деяких членів негодуювання. Друга справа — сказано, що моргеджі уdlюються на 5 або більше відсотків. Чим Екзекутивна керується у визначуванні відсотків?

Д. Галич: Висотою моргеджів і членством алліанса. Якщо сума моргеджу мала, згідно залежно від суми члени платять 5 до 5 1/4 відсотка, а не-члени 5 до 5 1/2 відсотка, або і більше.

П.н. Шторгін: Хто оцінює вартість послістостей, на які дається моргеджі, і хто назначає таксаторів? Як сплачується позичка?

Д. Галич: Місцевий головний урядник, фаховий оцінювач, часом банкір і т. п. Позички видаються тільки на грамоти і їх сплату член та, як хоче. На випадок його смерті, позичку стягається із забезпечення.

П.н. Шторгін: Добре, що даватиметься 5 відсотків знижки членам за побут на Союзівці. Щодо дитячої оселі — була ухвала, щоб не будувати нових приміщень, натомість використати одне з існуючих.

Ів. Іванчук: Щодо позичок членам на їхні грамоти рекомендує таку процедуру, щоб вказу заборгованості не посилали до секретарів Відділів, але безпосередньо до боржників.

Д. Галич: Це можна б зробити, але в УНСОюзі немає адрес за вимок тих, що дістають „Свободу“, а з іншими членами можна контактується тільки через Відділи.

Т. Шпікула: 1. Що є з англійською Енциклопедією Українознавства, коли буде видана, скільки коштуватиме видання та яка буде продажна ціна? 2. Вже була мова на конвенції про пенсії для працівників Головної Канцелярії і „Свободи“. Як мається ця справа? 3. Скільки коштуватиме пам'ятник Шевченка на Союзівці? 4. Не наладнана ще висилка „Веселки“, бо є люди, включно з ними самими, які висилають гроші і не одержують журналу.

Д. Галич (відповідає „жінкою“): „Веселку“ висилається тільки тим, що висилають гроші, виразно зазначаючи, що вони хочуть одержувати журнал. Пам'ятник Шевченка

— сама статуя коштує 5,000 доларів, а все коштуватиме 7,000 доларів. Щодо пенсії — на конвенції в Пінтсбургу схвалено, щоб працівники Головної Канцелярії УНС і „Свободи“ одержували відповідну ремунерату після 10 років праці. Це обмежено і не цілком справедливо, бо в усіх установах і підприємствах дається про відповідне забезпечення працівників на старість, непрацездатність чи забезпечення їх родин на випадок їхньої смерті. Тому Конгр. Ком. запропонувала приготувати відповідний план та представити його найближчій конвенції, що й буде зроблено. Справа Енциклопедії була складніша і трудніша, ніж це початково могло здаватися. Тепер уже весь матеріал готовий до першого з двох томів; його переписується і він ще до кінця цього року буде зданий до друку. Кожний з двох томів матиме приблизно 700 сторінок і кожний коштуватиме по 20 доларів, а обидва томи разом матимуть продажну ціну 35 доларів.

А. Драган: Дас додаткові висвітлення щодо організації, підготовки та перевірки матеріалів.

Вол. Коссар: Чи Головний Уряд передбачує безкоштовну роздачу певної кількості примірників енциклопедії?

Д. Галич: Не передбачає.

Вол. Коссар: Дотеперішні засоби пропаганди і поширення Союзової ідеї не цілком вистачальні і не задовольняють всіх потреб і вимог. Що Головний Уряд думає далі в цій справі робити?

Д. Галич: Знешити платні оголошення в пресі, натомість старатись збільшити їх в радіо.

Анна Чопик: Місячні звіти вказують забагато таких відділів, що залгають з вкладками. Що робити в цій справі Головна Канцелярія?

Д. Галич: Це було в грудні, а в січні вже майже всі Відділи впривняли своїх залеглостей.

Вол. Дідик: Минулого року розіслано секретарям Відділів об'явки в справі вибору та кращого добору урядовців Відділів. Бували випадки, що секретарі промовчували ці інструкції перед членами. Чому не надруковано того в органі УНС, щоб познакомити з цим і члени? Це одне. А друге: головного контролера І. Іванчука повідомлено, що до Дітройту приїде організатор Вілчеллі, але не повідомлено коли він приїде. Описав нагодо повідомлено про приїзд, але вже не було часу скликати Відділи.

Д. Галич: Поради щодо вибору нових урядовців були надруковані в „Свободі“. Щодо п. Вілчеллі, то він сам не подав своєчасно правильної інформації про його виїзд.

Д. Шмагала: Як мається справа з судовим процесом проф. М. Чубатого проти „Свободи“?

Д. Галич: На це відповідь адв. Пізнак при дебатах над його звітом.

П.н. Демидчук: Як мається справа з висилкою „Веселки“ закордон? Яка висота заломогі для членів?

Д. Галич: „Веселку“ висилається закордон безкоштовно переважно для дітей неземожних емігрантів або для дивних садків, таборів і т. п. Полагодуємо позитивно майже всі прохання в цій справі, сподіююсь, що заможніша спільнота наша в цій країні складе на це відповідні фонди. Щодо висоти заломогі із заломогового фонду вона не має нічого спільного із сумою забезпечення, та є хворі і непрацездатні члени, які вибирали на заломогі більшу суму, ніж їх забезпечення, при чому їхні забезпечення залишаються непорушні. Всі платять однаково до заломогового фонду і всіх однаково трактуються, без уваги на висоту забезпечення. Одиоразова сума заломогі не може бути більша понад 100 доларів.

Предсідник нарад адв. М. Пізнак стверджує, що вичерпано залати.

М. Давискіба ставить внесок, щоб звіт прийняти.

П.н. Чопик підтримує внесок.

Внесок прийнято одностайно — вставилим з місць та оплесками.

Дискусія над звітним заступника головного предсідника адв. Михайла Пізнака

Після обідньої перерви від год. 12 до 1-ої вполудне заступник головного предсідника п.н. Г. Жеребняк перебрив далішній провід нарадами та відкриває дискусію над звітним М. Пізнака.

Д. Шмагала повторює свій запит в справі процесу Чубатого.

М. Пізнак висноє, що процес назначений на другий тиждень червня, але існує правдоподібність, що він буде відложений.

Ів. Кокельський: Чи існують вигляди та можливості на збільшення висоти забезпечення в УНСОюзі порядком перебезпечення (рейшуренсу)? Як і далішній план щодо інвестицій в моргеджах? Чи немає потреби встановити в головній канцелярії спеціальний моргеджовий відділ?

М. Пізнак: Справа перебезпечення-рейшуренсу належить до нових справ, бо про неї немає мови в звіті і вона ще не дозріла. Те саме відноситься і до дальших планів відносно моргеджових інвестицій і встановлення моргеджового відділу в головній канцелярії.

Т. Шпікула: Із звітів та дебат довідуюсь, що з огляду на все нові інвестиції, Союзівка не виплачується. Чи є які можливості влаштувати і вести її так, щоб вона виплачувалась? Друга справа — чому не скликано річне засідання Головного Уряду на той час, в якому буде відкриття пам'ятника Т. Шевченка на Союзівці?

М. Пізнак: Важко відповісти на запит в справі виплатності Союзівки. Її куплено з доручення конвенції та для багатьох завдань, а її дотеперішнє ведення все це має експериментальний характер. Усі ті вимоги, що їх ставляється до Союзівки, потагують за собою і завжди нові потреби інвестицій. Є ще ряд нерозв'язаних проблем, як, наприклад, проблема води, що є проблемою всієї околиці. Треба мати відповідні повноважності, щоб могли виконувати необхідні праці, бо не з усіма рішеннями і потребами можна чекати від річного засідання до засідання. Якщо мова про майбутній розвиток, то його не потраляти б передбачити навіть найкращий спеціаліст в такій ділянці.

Д. Галич: Відносно другого запиту — статут передбачає, що річні наради повинні відбуватись в травні, а відкриття пам'ятника постановлено на червень, щоб можна було викінчити зв'язані з цим роботи. Крім того, в червні вже є на Союзівці гості і річні наради не могли б відбуватись в такій спокійній атмосфері, як відбуваються тепер.

Ів. Іванчук: 1. Минулого року видивнено ряд планів щодо кращого охоплення УНСОюзом народженої тут „старшої молоді“. Що зроблено в цій справі? 2. Коли, нарешті, будуть пригтовані відповідні нові формуляри на алліанції в справі моргеджів? 3. Чи заступник головного предсідника знає про всі нові інвестиції для Союзівки, зокрема про всі закупів інвентаря для оселі?

М. Пізнак: 1. Справа молоді — це дуже серйозне питання і воно постійно турбує нас усіх. Багато дечого в цій справі зроблено і робиться, як курси українознавства на Союзівці, співпраця з організаціями молоді, зокрема з Лігою і Ветеранами та інше. Це дає свої наслідки і деяка кількість „загубленої“ молоді знову повертається до нас і до українства. Справа є на добрій дорозі. 2. Нові формуляри на подання в справі моргеджів уже є в підготовці та відповідатимуть усім модерним вимогам. 3. Відносно закупів для Союзівки — важливі з них відомі, бо між членами Екзекутив є тісна співпраця, азамні поради.

В. Дідик: Чи заступник головний предсідника робив які заходи, щоб знайти серед молоді відповідну людину, яка надавала б і хотіла б перебрати на себе обов'язки організатора УНС?

М. Пізнак: Шукав такої людини, але в цьому натрапляється на всілякі труднощі: питають, яка платня, яка майбутність. У цьому й є трудність, бо ми не можемо дати такої платні, ані таких гарантій і забезпечень на майбутнє,

як дають хоч би асекураційні агенції. Тепер пробуємо знайти когось бодай на частину часу та пробуємо активізувати нашу молоді по Відділах. Заходи продовжуються.

Д. Галич: Доповідає: тепер усім, навіть асекураційним агенціям важко здобути спосібних і енергійних людей з-поміж народженої американської генерації на асекураційних агенціях, тому і вони заангажували на таких багато новоприбулих. У нас труднощі ще більші, бо ми маємо іншу, відділову систему, суми забезпечення у нас малі і при цьому треба платити і організаторові, і секретареві Відділу, і все це становить складну проблему.

В. Гузар: Як виглядає справа забезпечення хворих у стейті Нью Йорк та чи не можна б її його встановити при УНС?

М. Пізнак: В Нью Йорку, як і в інших стейтах, існують такі забезпечення на добровільній базі і з них кожний може користатися.

Д-р В. Галан ставить внесок прийняти звіт заст. головного предс. М. Пізнака.

М. Давискіба підтримує внесення.

Звіт прийнято одностайно.

Дискусія над звітним заступниці головного предсідника Геновефи Жеребняк

Ст. Куропась пропонує прийняти звіт без дискусії.

П.н. Демидчук: Чи заступниця головного предсідника має зв'язки з жіночими Відділами УНС, чи ті Відділи звертаються до неї за порадами і вказівками?

П.н. Жеребняк: Так, якщо є на це нагода, або потреба. У звітному році вона мала запрошення до вступу в жіночому Відділі в Рачестер, але була перешкоджена і туди, на прохання Урави Відділу, їздив сл. п. Г. Герман.

Д-р В. Галан: Чи були якісь спеціальні завдання і призначення відносно жіночих Відділів?

П.н. Жеребняк: Ні, не було.

Д. Галич: Такі спеціальні завдання і призначення щодо жіночих відділів не є передбачені статутом нашої організації. Усі Відділи обслуговуються однаково.

Д-р В. Падох підтримує внесення Ст. Куропася прийняти звіт.

Звіт прийнято одностайно.

Дискусія над звітним головним касира Р. Слободяна

Ст. Куропась: Головний касир, передаючи нам урядовий звіт, зазначив, що цей звіт є тільки для користування „політичних людей“, хоч таким звітним ми повинні чванитись. У тому звіті найбільша інвестиційна рубрика — це бонди, які приносять нам 2 і пів відсотків, а є бонди, які можна б купити на 5 відсотків. Чи не було б добре заангажувати відповідних експертів і перевірити можливість продажу менше полатних бондів та купна тих, що приносять більш прибутки?

Д. Галич: Висноє, що асекураційні департаменти вразно супротивляються спекулятивним інвестиціям, себто перепродаванню бондів.

Ст. Куропась не думає, що нам треба слухати таких порад, які не йдуть на користь нашої організації. Якщо б ми ці інвестиційні справи перевірили, то можна б прийняти до переконання, що наша організація не використала можливості заробити на вищих відсотках багату грошу. Ми маємо деякі бонди на мільйони доларів, що приносять низькі відсотки. Чи не варто б зробити фахову переоцінку тих справ?

Р. Слободян: Говорячи про те, щоб з

подається окремо, а кошти того тижня, що отримані з річних нарадами, подається разом.

П-ні Чопик: Скільки людей дістало в звітному році за допомогою, загальну суму якої подано в звіті на 36.000 дол?

Р. Слободян: 1.129 членів, і це також подано в звіті.

П-ні Чопик: 1. Що сталося з гримми Союзівки, що були ушкоджені в банку в Елленвіл, який, згідно з повідомленнями в пресі, мав великий недобріт; 2. У звіті поданий прибуток з чиншу при Гренд стріт в Джерзі Сіті. Звідки цей чинш?

Р. Слободян: Банк у Елленвіл виплатив усі зобов'язання і ми не мали жадної втрати. Щодо чиншу — його платили „Свобода“ й УНСОЮЗ.

М. Пізнак інформувало, що у зв'язку з випадком в Елленвіл, який закінчився щасливо, Екзекутивний Комітет усе ж таки вирішив рішення не льюкувати в одному банку більше, як 10,000 доларів, бо до тієї висоти вклади мають федеральну гарантію.

П-ні Чопик: Чи ексекутивні урядовці бондовані?

Д. Галичін: Так. Це вирішує кожноразова конвенція.

В. Гузар: Член УНС був убитий при війську, а тато тим часом помер. Чи спадкоємці мають право до спиритського фонду?

Д. Галичін: Справа вимагає відповідної перевірки і тому краще звернутися у свій листово до головної канцелярії.

Т. Шпікула: Звані смертні листи висилається до секретарів і це забирає багато часу, заки секретар повідомить про смерть члена і заки він дістане з головної канцелярії такого листа. Чи не було б практичніше і ліпше, якщо секретарі мали у себе такі формуляри та їх відповідно виготовляли в потрібні?

Р. Слободян: Головна канцелярія радо позбулася б того труду, але не може, бо на це не дозволяють аскураційні власті з уваги на те, що трапляються всілякі невірні випадки смерті. Головна канцелярія мусить мати в себе відповідний реєстр усіх смертних випадків.

Д. Галичін додає, що зв'язок із головною канцелярією в цих справах не вимагає так багато часу, бо вся комунікація може відбуватися упродовж двох днів, отже справа того листа може бути покладена рівночасно з похороном.

Т. Шпікула: Не може зрозуміти, чому в цьому випадку аскураційні власті можуть мати будь-які застереження.

П-ні Жеребняк: Це було б навіть незручно відразу після смертного випадку йти до родини з посмертним листом. Того не роблять також аскураційні агенції, чекаючи, звичайно, аж небижничка похороном. Крім того, на такому листі чи у зв'язку з ним треба мати відповідні інформації, що бують позички на грамати і подібне, що може вислати тільки головна канцелярія.

Д. Галичін: Головна Канцелярія має досвід з різними випадками, як змінює спадкоємців тощо. Тому і в інтересі організації, як і спадкоємців, щоб цю справу продовжувало так, як досі.

Д. Шмагала підтримує цю думку.

М. Пізнак: Чи з головної канцелярії висилається вислов співчуття родині?

Д. Галичін: Ні.

Шмагала: В одному Відділі у Клівленді помер член без спадкоємців. Приятель померлого поставив йому пам'ятник. Чи можна посмертно передати Відділу, щоб той повернув тому, хто поставив пам'ятник? Є подібні інші випадки.

Р. Слободян: На цей запит можна б відповісти тільки після перевірки документів.

І. Кокельський: Як мається справа „Згоди Братств“.

Р. Слободян: Фонду вже немає і немає позичок. Докладно з посмертного фонду УНСОЮЗ, доплачуючи в той спосіб за ту моральну користь, яку ми мали мати із злуки.

Д. Галичін: Їхнього доплата до „Згоди Братств“ не більше 5,000 доларів. Відділи „Згоди Братств“, які ми перерахували, не є активні і вимирають. Злука нам фінансово не поспішала, а морально — важко сказати.

І. Кокельський: Чи є члени, які належать до старшого роду забезпечення?

Д. Галичін: Є ще таких 180 членів, переважно старих і недужих. Посмертний фонд для них покищо вистачає і їм не підвищується вкладок, бо їх є мала кількість.

В. Косар: Чи дійсно потрібно нотаріального підтвердження підпису лікаря на посвідченні, щоб дістати заповнення для хворого члена?

Р. Слободян: Такого підтвердження вимагається тільки на випадок великого каліцтва або короткого часу членства. В практиці не багато зв'язується на нотаріальні підтвердження подані в справі заповненні.

В. Косар запитав у справі моргеджу для Дому УНО в Торонті і дістає на це відповідні висноски.

Д-р В. Галан висловив справу оцінки бондів, покладаючи на конкретні приклади поступового обниження їх вартості. Пропонує уважливше студію, яка допомогла б знайти відповідну роз'ясню. Можна б цю справу доручити комусь із членів Екзекутива, Контролі, чи Ради.

Д. Галичін: Між нами наарад члени знайшовся б такий спеціаліст. Потрібні інформації можна б одержати тільки від Муді Сервіс, яка коштувала б нас річно 10 до 15 тисяч доларів. З конкретних прикладів і порівнянь можна висноски, що ці спеціалісти не порадять нам нічого такого, чого ми самі не могли б відшукати.

М. Пізнак: Ці справи становлять проблему для багатьох інституцій і підприємств, але наарад члени можна в цьому багато зарекомендувати. Погоджуюсь з тим, щоб справу інвестицій та купівлі бондів трактувати дуже серйозно.

Д. Галичін додає детальні інформації відносно процедури заупу і перевірки бондів.

Ст. Куропас: Нав'язуючи до попередніх своїх завдань, додає, що він не думав і не пропонував, щоб УНСОЮЗ позбувся всіх бондів та замінив їх на гіпотечні позички. Іде тільки про відповідну тенденцію.

Д. Галичін: УНСОЮЗ упродовж останніх років не відмовляв однієї добрі гіпотечної позички.

Ст. Куропас: Треба сподіватися, що тепер буде багато подань на такі моргеджові позички, бо вже відчувається брак гроша на ринку.

Р. Слободян: Ми можемо інвестувати річно один мільйон доларів у моргеджові позички, але при цьому він, головний касир, застерігається, що коли б з цими моргеджами трапилися будь-коли які труднощі, то щоб в протокол було записано, що це було рішення Головного Уряду.

М. Пізнак: Ми з фінансовою інституцією і будемо відповідно поступати.

І. Іванчук: Відносно Союзівки. Головна контрольна Комісія рекомендує, щоб в черговому звіті був поданий повніший образ видатків і адміністрації Союзівки, включно з детальним виказом інвентаря тощо.

А. Джула ставить внесення, щоб прийняти звіт головного касира.

Д. Шмагала підтримує внесення.

Прийнято одностайно.

М. Пізнак пригадує, що саме під час наради наспіла з Філадельфії вістка про смерть брата головного касира Р. Слободяна, проте він, П. Слободян, як відповідальний і справжній громадянин, нічим не дав по собі цього пізнати, ставляючи на перше місце свої суспільні обов'язки. Від усіх прийнятих висловлює П. Слободянові співчуття з приводу втрати брата.

На цьому закінчено другий день річних нарад Головного Уряду УНС, а головний передсідник Д. Галичін запевняє, що наради продовжуватимуться в середу, 29-го травня, починаючи від год. 9-ої рано.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ НАРАД

(Середу, 29-го травня 1957)

Дискусія над звітами Головної Контрольної Комісії

Головний передсідник Д. Галичін відкриває третій день нарад Головного Уряду УНС в середу, 29-го травня 1957, о год. 9:30 рано та передає провід нарадами заступниці головного передсідника П-ні Жеребняк, яка проголосила, що на порядку є дискусія над звітами Головної Контрольної Комісії та головних контролерів.

І. Кокельський: Чи Контрольна Комісія вдоволена способом депозиту вартісних паперів у банках?

Д-р В. Галан: Контрольна Комісія дбайливо все переглянула і вповні задоволена. Банки ведуть точний список депонуваних у них вартісних паперів, які пересилається тепер до банків безпосередньо.

М. Давискиба: Вчора багато дебатувало над фінансовим станом „Свободи“ і Союзівки. Чи є будь-які плани щодо поліпшення того стану в майбутньому?

Д-р Галан: Ці плани не належать до Контролі. Їх, можна сподіватися, має Екзекутива. Контроль зі свого боку дала деякі пропозиції.

М. Давискиба: В Головному Екзекутивному Комітеті, із смертю с. л. Германа, не стало одного члена. Чи є в цьому відношенні які плани?

Д-р Галан: Перевірка праці в головній канцелярії виявила її стабільність і немає будь-якої затримки. Справу доповнення як іншу роз'ясню для теперішньої ситуації було б найкраще залишити Екзекутиві.

П-ні Демидчук: Чи Контроль вдоволена з рахунків та книговодства Союзівки?

Д-р Галан: Книговодство Союзівки перевірював з доручення Комісії головний контролер Іван Іванчук. Щодо технічного ведення рахунків та книговодства можна б мати деякі побажання, зокрема, щодо капіталізації більших ремонтів у будинках, а опісля есентуального обниження вартості реальностей.

П-ні Чопик: Як і до якої міри переведено контроль?

Д-р Галан: Контроль переведено дуже основно, з подібною перевіркою всіх позицій і доказів і навіть з деякими калькуляціями, хоч не можна було виходити за деталі, наприклад, в історію кожної інвестиції, бо на це не вистачило б одного тижня часу.

А. Джула: Де переведиться контроль?

Д-р Галан: В Головній Канцелярії в Джерзі Сіті, як також у банках.

І. Кокельський: Контрольна Комісія висловила опінію, що коли б зменшилися ринкова вартість бондів, в які інвестовано майно УНС, то — що цілком логічно — могло б зменшитися і загальне майно УНСОЮЗ. Чи такі можливості заважено під час контролю в попередніх роках?

Д-р Галан: Такі можливості все існують і в кожному підприємстві. Коли мова про УНСОЮЗ, то ці можливості малі і в жадному разі не є загрозливими, як могли б бути, наприклад, при спекулятивних інвестиціях.

Д. Шмагала пропонує прийняти звіт Головної Контрольної Комісії.

І. Кокельський підтримує внесення.

Прийнято одностайно.

Дискусія над звітами головних контролерів

П-ні Демидчук запит до контролера Коссара: У звіті була записка про два пластові Відділи УНС. Хто є в них Відділки: діти чи дорослі?

В. Коссар: І діти і дорослі.

І. Кокельський: Чи головний контролер В. Коссар може з'ясувати, як дивиться народжена в Канаді молодь на справу УНС та як до нього ставиться?

В. Коссар: Молодь у Канаді — це відкритий резервуар величезних сил для УНСОЮЗ, треба тільки його використати. У цій справі багато робиться, але ще більше треба зводити. В кожному разі справа є на добрій дорозі.

Дискусія над звітами головних радних

Д-р Галан ставить внесення, щоб звіти прийняти без дискусії.

П. Кучма внесення підтримує.

Прийнято одностайно.

На чергу приходить дискусія над звітом ред. А. Драгана і з уваги на те передсідник нарад доручає запис протоколу на цей протокол д-рові Я. Падохові.

Дискусія над звітом редактора „Свободи“

До дискусії над звітом редактора „Свободи“ А. Драгана зголосилися всі, крім трьох, члени Головного Уряду.

Головний касир Р. Слободян пригадав колишню Гаррисбургську конвенцію, коли дискусія над звітом редактора „Свободи“ тривала два з половиною дні. На всі інші звіти тоді не витрачено було навіть половини того часу. Тим то він вітає те велике зацікавлення, яке прийняти виявили до справ „Свободи“. Їх критика допоможе в нових успіхах. Як касир УНСОЮЗ, він мусить підкреслити, що „Свобода“ це дуже коштовне підприємство, але водночас дуже рентабельне, при чому він не думав виключно про фінансові успіхи.

Ред. А. Драган підкреслює, що при відомій, дуже скрупульній опісності головного касира не було досі ні одного випадку, щоб Екзекутивний Комітет не підтримував з уваги на видатки якоїсь корисної акції для поліпшення „Свободи“. Як приклад згадує останній набуток „Свободи“ власну кішларню, яка дуже допомагає належно видавати газету. Інвестиція в „Свободу“ це інвестиція в культурний рівень нашого громадянства в цім краю. „Свобода“ це не лише орган УНСОЮЗ, але центральний орган всієї нашої громади у вісільному світі. „Свобода“, крім власного постійного персоналу має у цілмі майже всі, крім постійних кореспондентів, приблизно 600 співробітників і дискусувачів, тобто увесь український трест мовки. Деякі кореспонденти є офіційно акредитовані при чужих державних урядах.

Микола Давискиба піднімає питання поправної мови в „Свободі“. На його погляд мова не завжди була добра, а щоденний повинен дати про красу рідної мови. Дальше записує, чому не було відмічено смерті бл. п. Макогонна, як довго існує і буде існувати криза у „Юкринській Вісці“ та чому достава газети дальше припиняється.

А. Драган заявляє, що редакція „Свободи“ прикладає особливі старання до того, щоб мова газети була можливо найкраща й для тієї цілі має в своїм складі окремого мовного редактора, п. В. Давиденка. Круг читачів дуже широкий і різноманітний. Їх вимог не легко задовольняти, але редакція старіється, щоб мова газети була така, щоб задовольняла можливо найбільше число читачів, а водночас відповідала вимогам духа і розвитку української мови. Відносно відмічення смерті бл. п. Макогонна, вона була двічі відмічена в „Свободі“, а що не було ширшого навітлення його особи і діяльності, то тому, що треба часової перспективи, щоб дати повну і належну оцінку людині чинної на стільки діяльній, як це було в випадку бл. п. Макогонна. Щодо неполадкової кризи в редакції „Ю. Вісці“ то ред. Драган відкинувся до свого внесення в цій справі на минулорічному засіданні Головної Ради. Після двохмісячної відпустки ред. „Ю. Вісці“ ситуація засадничо не змінилася і справа дальше жде на своє вирішення. Про це знає добре Головний Уряд і зокрема Екзекутивний Комітет УНСОЮЗ. Щодо спізнання в доставі газети, а зокрема щодо доручування двох або більше чисел нараз, то редактор запевняє, що не було випадку, щоб адміністрація вислала два числа разом. Вина в цьому тільки пошти.

Іван Кокельський цікавий довідатися, чи „Свобода“ має також закордонних кореспондентів та яке її поширення закордоном.

А. Драган інформувало, що „Свобода“ має крайових і за-

кордонних кореспондентів у всіх важливих краях і містах, та що добірає кореспондентів, зокрема закордонних, з великою увагою. Наш часопис йде до всіх країв, в яких живуть українці, а навіть поза залізану заслану.

П-ні Марія Демидчук бажала б знати, яке є число передплатників „Веселки“ та чи редакція дальше думає видавати її з англійським додатком.

А. Драган відповів, що точно встановити число передплатників годі, бо багато особам висилається „Веселку“ за рахунок датків, зложених жертводавцями на „Веселку“. Зокрема відноситься це до наших дітей в Європі. Під цю пору розходиться 3,000 примірників журналу. Щодо англійської сторінки „Веселки“, то вона стрінулася з деякою критикою, особливо з Торонто, під замітом, що та сторінка буде причиною до денационалізації нашої молоді. Редакція уважає це питання дискусійним і життя виявлять, по чим боці була правда. Редакція особливо не обстоює ні одного з протилежних поглядів й набравши певності, який з них правильний, піде його шляхом. Ажже ж сама „Веселка“, хоч виявилася дуже вдальним виданням, то все ж це є експериментальним виданням.

Іван Іванчук висловлюється за тим, щоб поширити англійську сторінку „Веселки“, бо багато дітей не вміє по-українськи. Критику сторінки молодечих організацій в „Свободі“ за те, що вони не поміщують закликів вступати до УНСОЮЗ й добуває в тому невдачність їх організації і редакцій сторінок.

А. Драган вияснює, що більшість членів організації, які користуються окремими сторінками у „Свободі“, належать до УНСОЮЗ. В початкових статтях редакції сторінок підносили заслуги УНСОЮЗ. Відбулася окрема нарада редакторів сторінок молоді, яка закінчилася успішно. Можна сподіватися активного поширення УНСОЮЗ серед членів відносних організацій. Щодо англійського тексту „Веселки“, то є м. ін. думка, щоб вкласти окремий аркуш в англійській мові, який батьки могли б виймати з журналу, не порушуючи його вартості і вигляду. Але в засаді „Веселка“ є для тих дітей, що їх батьки чи школа навчила по-українськи читати.

Петро Кучма обстоює при тому, щоб у „Веселці“ були також англійські сторінки й щоб цей журнал був двомовним. Думав, що треба його вислати, як раніше, всім передплатникам „Свободи“. Записує теж, чому не поміщено оголошення про появу книжки Удича.

А. Драган покликується на рішення Головної Ради з минулого року, щоб вислати „Веселку“ тільки її передплатникам. Щодо книжки Удича, то „Свобода“ засадничо рекламує всі книжки, яких зміст знає. Наводить приклади, яку шкоду може принести рекламування книжок, сперте тільки на комерційній базі. Тепер, після того, як Редакція одержала примірник книжки Удича, відмітить її появу.

С. Куропас висловлює признание редакторів „Свободи“ за мужній вислів поглядів у різних громадських справах, а зокрема в справі браку бюра УККА у Вашингтоні.

А. Драган пояснює, що написав про ту справу на основі листів читачів, які домагалися вислати ту справу. Громадський контроль, як зникається сума 5,000 доларів виплачуваних проф. Добрянським щорічно, є така притаманна демо-кратичній системі, що всяке обурення на саме піднесення цього питання є по своїй суті антидемократичне і компромітующе. В тій справі ред. Драган сам інтерв'ював проф. Добрянського. Критика „Свободи“ відноситься до всіх, не тільки до вибраних осіб чи організації.

Михайло Пізнак додатково вияснює справу статті про Вашингтонське бюро УККА і займає те саме становище, що його займав був у статті ред. Драган. На його погляд реакція проф. Добрянського на цю речеву критику немає прецеденту.

Іж. В. Коссар заважав, що він раніше мав сумніви щодо статті, про яку мова, бо ближче не знав фактів. По-знайомившись з ними, він її повністю одобрює.

П-ні Г. Жеребняк записує, чому п. Гібсон не співпрацює у „Ю. Вісці“, на що ред. Драган пояснює, що з-браку часу.

П-ні Штогрин піднімає питання взаємодії „Веселки“ і УНСОЮЗ та записує, чи УНСОЮЗ дає щось на цей журнал. Думав, що принесло б багато користі, якби „Веселку“ одержували всі діти забезпечені в УНСОЮЗі.

А. Драган пояснює, що від недовідання, на пропозицію організації референта УНСОЮЗ д-ра В. Падоху, посиляється „Веселку“ новим членом-дітям, якщо батьки цього зажадають — безплатно впродовж пів року. Було б вказаним, щоб УНСОЮЗ дав якісь даток на кошти друку „Веселки“.

П-ні Чопик записує, чи теперішня ціна на „Свободу“ не повинна бути піднесена і скільки. Ред. Драган відповів, що передплата не вистачає на сам папір і пошту, що й горворити про оплату редакційного персоналу, персоналу друкарні тощо.

Д-р В. Падох піднімає, що збірка пожертв і передплати на „Веселку“ та на пам'ятник Т. Шевченка на „Союзівці“ („Не забули спом'янути“) є двома новими джерелами нашого оптимізму, як щодо розвитку „Свободи“ та її поширення діяльності, так щодо майбутнього УНСОЮЗ. Вони наляво показали, що здорові почини можуть сьогодні, як і раніше, числитися на гаряче попертя широких громадських кругів. Ці два успіхи у великій мірі належить приписати на добро Редакції „Свободи“, над звітом якої саме йде дискусія. Ідучи за цими прикладами, можемо оправданно сподіватися, що і в майбутньому УНС і його „Свобода“ матимуть загальне попертя громадянства в нових акціях, які відповідатимуть потребам громади. Деякі нові плани має Культурна Комісія УНСОЮЗ і старатиметься їх реалізувати з надією, що й вони матимуть не менший успіх. Зустрічаючись як союзний організатор з великим числом членів і нечленів УНСОЮЗ, може ствердити, що „Веселка“ має дуже позитивне значення і для поширення ідеї та членства УНСОЮЗ. Користуючись з популярності видань УНСОЮЗ, зокрема „Веселки“ і календаря, висловлюється за тим, щоб в них також пропагувати ідею забезпечення на студії наших дітей. Обстоює думку, щоб календар надалше видавати в великому тиражі й розсилати його всім передплатникам „Свободи“. Пропонує теж більше поширення ідеї УНСОЮЗ у „Ю. Вісці“.

А. Джула пропонує, щоб „Свобода“ писала більше про союзних дітях за їх життя, а не тільки після смерті.

В. Дідик доручає помішувати повідомлення про організаційні події союзних організацій на першій сторінці газети як новинку, а не як анонс.

Д-р В. Галан висловив Редакції „Свободи“ признание за ініціативу й дойшливість у її праці та ставить внесення на прийняття звіту.

Внесення підтримано і прийнято одностайно.

На цьому закінчено дискусію над звітами головних урядовців і головного редактора та проголошено перерву на обід.

Дебати в справі передконвенційної кампанії

Заступниця головного передсідника П-ні Г. Жеребняк, після обідньої перерви, відкриває в заступстві недужого хвилю головного передсідника дальші наради, запевняючи, що на порядку є обговорення справи передконвенційної кампанії за новими членами.

Д. Шмагала: Говорячи про організаційний стан і можливість в Клівленді і околиці, висловлює побажання щоб Екзекутива прислала до Клівленду бодай на кілька місяців одного з організаторів.

І. Кокельський: Організаційні передконвенційні кампанії не є для нас новістю і тому вона повинна бути успішною бо маємо в таких справах досвід, аби тільки його відповідно використати. Це правда, що організатори можуть багато допомогти в кампанії, але головне завдання таки припадає

секретарям та урядовцям Відділів. На попередніх річних зборах було рішено приготувати і порозсилати до Відділів відповідну літературу. Звичайно було, що крім секретарів, інші урядовці Відділів мало інтересуються організаційними справами і мало причиняються до успіху в організаційних кампаніях. На це треба звернути увагу в теперішній кампанії та допомогти секретарям і заохотити інших урядовців.

І. Іванчук: Прилучиться до рекомендацій радного Кокельського. Треба нам усім дати про піднесення авторитету урядовців Відділів у наших громадах. Очевидно, що про це повинні подбати вони самі, беручи активну і провідну участь у загальному громадському житті.

І. Кокельський: Зокрема треба заохотити до організаційної праці молоді усіх походжень. Наводить приклад радості батьків-підприємців із активності їхніх дітей в УНС.

Вол. Коссар: Повільний ріст УНС в членстві має свої причини не так у малій кількості приєднання нових членів, як радше у втраті членів. Не багато можна зареєструвати природних втрат, як ті, що наступують внаслідок смерті, але при добрій волі і наполегливій праці можна б поважно зменшити втрати через суспенди, вибір готівки і подібне. Крім того, в новій організаційній кампанії доконче звертати увагу на висоту забезпечення членів. У звітному році майже 50 відсотків нових членів забезпечилися на 500 доларів, себто на мінімальну суму, яка потребує довгих років, щоб сплатити зв'язані із забезпеченням адміністраційні видатки.

М. Давискиба: Доконче треба допомогти секретарям в організаційній кампанії. Добрий початок з розкидання та радіовиступами зроблено в Шніга. Таку акцію варто поширити і на інші місцевості. Тепер уже такий світ, що люди треба майже силою здобувати для їхнього власного добра. Колиш, за піднесень часів, ми не мали ані стільки інтелекції, ані стільки свідомості і патріотичних фраз, але вважали своїм обов'язком працювати в УНС, та ще й вступне платили за те, щоб могли в цій організації працювати.

М. Пізнак закликає головних урядовців співпрацювати в організаційній кампанії з головною канцелярією, зокрема інформувати про свій досвід і про свої успіхи як трудючі в союзних органах.

Д-р Я. Падох, що від липня 1956 займає в головній канцелярії пост організаційного референта, інформувало про свій організаційний досвід:

Завваги організаційного референта д-ра Я. Падоху

Перед цими нарадами Головного Уряду УНСОЮЗ я склав на письмі точний звіт з моєї праці на

вповні звільнені від плачання вкладок, дають так притягуючу силу цій поліції, що як моя власна практика виявила, дуже мало батьків відмовляється від неї, як тільки одержуть точну і повну інформацію про її прикмети. В порозумінні і за апоботом ексекутивних організаційних рефератів саме підготували декілька таких спеціалізованих інформаційних брошурок. Вони напевно чимало допоможуть всім нам в організаційній праці.

Було б дуже корисним зладити і видати також поважну книжку про життєве забезпечення взагалі, чого могли б піднятися спільно всі наші братські забезпечені організації, очевидно, якщо б дійшло до їх тіснішої співпраці, яка принесла б чимало користі для них самих і ще більше для всієї нашої громади.

Прополю також підготувати і видати статистичний річник УНСОюзу і його відділів кожного року. В цій виданні знайшовся б повний образ УНСОюзу поданий в числах, які доповнювали б синтетично уложені висновки і пояснення. Таке видання мало б чимале практичне значення, не згадуючи про його інформаційно-пропагандистську цінність. УНСОюзу видав чимало книжок загальної інформаційно-інформативного характеру. Варто було б їх доповнити виданнями, які інформували б успішність про УНСОюзу і ідею забезпечення взагалі.

Само освідчення громадянства щодо вартості життєвого забезпечення не вистачить. Члени самі до УНСОюзу не придуть. Їх треба притягнути. А щоб притягнути, треба це вміло робити. Обезпечені компанії працюють при помочі висококваліфікованих сил-асекраційних брокерів. Наші братські організації далі спираються на добровільно прийнятих на себе майже неоплатних, або мало оплатних, працівників-громадян. Вони вчаться забезпечення для тієї-іншої людини, яку здобувають поволі, роками, виконуючи відвідувальні уряди. В багатьох випадках цього не вистачає і тому однією з найважливіших наших організаційних проблем нашого нового часу є питання належного вишколу наших відділових урядовців, а передовсім тих, які є основою нашої союзової організації: секретарів відділів. Зарплаточковані в останніх місяцях вишкільні курси для секретарів і організаторів повинні стати частиною нашої залізної організації програми і ми повинні стрімити до того, щоб не було ні одного секретаря, який що якийсь час не перешов такого вишкільного курсу. Апелую при цій нагоді до всіх приваних, щоб вже в ранню осінь цього року поклали про вшлякування таких курсів у їх союзові осередках, очевидно в порозумінні і при співпраці організаційного реферату. Ми підготували повну програму таких курсів, які вже відбулися в Нью-Йорку, Філадельфії і де інде. Найцікавішою частиною курсу є поглядова, жива практична лекція, яку здобувати нового члена, при чому узагальнено лекція, яку здобувати проти забезпечення взагалі, а проти забезпечення в УНСОюзі окрема. Пояснення всіх родів поліції, що їх має УНСОюз, чим вони різняться, які з них підходять до різних груп кандидатів на членів, і як підбирати поліції входять як важна точка до програми наших курсів. Ці курси безсумнівно краще озброїть наших секретарів і організаторів в їх праці над приєднанням нових членів.

Незвичайно важливою справою, яку водночас найважче перевести в життя з уваги на кошти, це питання утворення цілої сітки організаторів по всіх більших скученнях нашого союзового загалу. Сьогодні маємо тільки декілька організаторів і то крім одного-двох всі вони працюють для УНСОюзу тільки у часі вільного від своєї зарплаткової праці. Беручи до уваги, що основою нашої організації є чисельність її членства та що здобути нових членів буде з кожним роком і місяцем важче, очевидно потрібно присвятити найбільше уваги й фінансових засобів саме цьому питанню. На мій погляд треба нам у можливо скорому часі утворити потрібну сітку нашого організаційного апарату. Відділи повинні поділяти про своїх відділових організаторів, які допомогли б секретарям приєднувати нових членів. Коли такі відділові організатори здобудуть кожного місяця відповідне число членів, вони можуть одержати певну суму як зворот коштів від головної канцелярії УНСОюзу. У всіх більших осередках повинні переняти активну організаційну працю окружні комітети відділів. Такі окружні комітети не повинні обмежуватися до однієї імпрези в році, але повинні постійно сповняти функції посередництва між головною канцелярією УНСОюзу і відділами, положеними на їх території. Такі окружні комітети повинні мати власних організаторів, яких обов'язком було б не тільки організувати нових членів, але взагалі дбати про працю і співпрацю всіх відділів на їх території та зокрема посилати та узгоджувати працю відділових організаторів у приєднанні членів. Крайові організатори, яких УНСОюз повинен мати більше й які бодай раз на два роки відвідали б всі наші союзові скучення та на місці старалися би усунути всі недовомання відділів, повинні завершувати що триступеневу сітку нашої організаційної схеми. До цього повинна прийти праця членів головної уряду, які повинні на своїх теренах сповняти роль не тільки формального репрезентанта відділів та їх членства, але фактичного провідника і організатора відділів. Це повинно бути устійлене в порозумінні з ексекутивним комітетом УНСОюзу. Забагато в нас відділів, які довгими роками не відбавляють зборів, які не мають урядів, або не відповідні уряди, які під час цілощорочної кампанії не приєднують ні одного члена, щоб можна було їх надалі лишити в повній спокої і не порушувати їх суверенної автономії. Головна канцелярія, при допомозі головних урядників і організаторів та окружних комітетів та їх органів, повинні активно працювати над активізацією навіть найдаліше віддалених і найбільш відсталіх від праці відділів.

При цій треба ще усвідомити собі нам, що є два нерівні джерела, з яких приходять і будуть у майбутньому приходити нові члени. Це є все це велике і багате джерело новоприбулих громадян і їх дітей, та друге куди менше: тут роджених громадян і їх дітей. Статистика нових членів останніх років показує, що головний прибуток наш походить з того першого джерела. Тому, що зі зрозумілих причин кожна з тих двох груп вимагає інших методів і інших людей для того, щоб їх притягнути до УНСОюзу, нам треба мати окремих організаторів, що вишли з обох цих груп. Зокрема треба нам мати бодай одного організатора з-поміж тут роджених громадян, щоб збільшити приплив членів з тієї, такої цінної для нашої спільноти групи.

Я певний, що піднімуться заклики, що сьогодні трудно дістати організаторів. Це певне. Але коли знайдуться відповідні кошти на це необхідне діло, тоді напевно знайдуться теж кандидати на організаторів.

Не хочу довше надзвичайно дорогого часу приваних, тому закінчую мої дуже загальні міркування щодо найважливішої справи, яка стоїть перед УНСОюзом і намі всіма сьогодні, а саме чисельного збільшення нашої організації. Мої заваги і пропозиції не є вислідом теоретичних залогень, але практичних вимог нашого зміненого часу. Бо хто не погодиться зі мною, що на наших очах проходить велика зміна у відносинах УНСОюзу та що вимогою хвилі є можливо скоро і вміло застосуватися до неї. Мої міркування мають за мету знайти посередню дорогу поміж вимогами нашого сильно комерціалізованого часу та світліми традиціями Батька-Союзу, есперти виключно як громадський, неоплатний праці тих справжніх будівничих УНСОюзу — відділових секретарів.

В. Дідик: Д-р Падох подав партію висловлення в організаційних справах. Головні мати людей до праці, бо тільки вони можуть організаційно використати той величезний національно-моральний капітал, що його має УНСОюз. Ексекутива повинна мати більший вплив на секретарів Відділів та взагалі відділових урядовців. На жаль, минаються у нас ідеалісти-піонери, а їх місце заступають зарплатчани на

національному полі. Уже на попередній конвенції була мова про те, що делегатом на конвенцію повинен бути тільки активний член організації. Це повинно стати законом.

Ів. Іванчук: Те, що досі вже висловлено в цих дебатах, можна вважати підставою дальшого росту нашої організації. Мусимо модернізувати та дотримувати кроку загальному розвитку. Союзовці мають всі причини лишатися своєю організацією і треба тільки виробити та розбудити в них таку свідомість. Треба також більше грошей на організаційну кампанію. Донедавна потрібно організаторів на місцях. Треба вітати ініціативу організаційних курсів. Треба більше і краще використати для організаційних цілей Союзівку та союзові органи. Правда, сьогодні вже відповідають давні організаційні можливості, але натовість відкриваються нові. Ми мусимо рахуватися з фактом, що піонерські часи минаються, отже треба поступати так, аби організація збільшувалася. У нових часах треба користуватися новими методами. Треба нам також трохи організаційної містики.

П-ні Демидчук: Д-р Падох та інші промовці вичерпали її думки. Хоча ще звернути увагу на 500-доларову поліцію, що їх вважас зайвими п. Коссар, але які є користі для організації і які треба задержати. Інше діло, що ці поліції повинні бути тільки для тих людей, хто не може чи не має права користуватися з інших, більших.

П-ні Штогрин: Погоджуюсь з думкою д-ра Я. Падох і п-ні Демидчук, що 500-доларові грамоти не є в УНСОюзі зайві і їх треба залишити.

Д-р Галан: Дебати на організаційні теми дуже важливі і цікаві. Наша організація має величезну притягуючу силу, бо вона робить найбільше добра і для своїх членів і для української справи. Ще недавно, як і в кожному періоді більшості імміграції, серед нашої спільноти вирости різні організації, як гриби по дощі. Але, завжди після того приходило все знову і знову поворот до УНСОюзу. Цей поворот можна спостерігати і сьогодні. Люди тільки повільно усвідомлюють собі, що всі численні наші організації, зокрема всі акції УКА і ЗУАДК, базуються головним чином на УНСОюзі і його членстві. Про ці справи ми зі скромності не часто говоримо, але інші мають куди менше до того причини, та все ж такі намагаються це використувати. Ми мусимо тепер зокрема наголошувати, що УНСОюз і його Відділи є головною базою всього нашого життя.

А. Джула: Люструю твердження д-ра Галана конкретними прикладами з Пінсбургу, де на сімох членів управи Філії УКА є 5 активних союзовців.

Р. Слободян: З великою присміткою прислуховуюсь до цих дебат, які тільки підтверджують, що УНСОюз є справді тим, чим він повинен бути: „пшеничкою“ в нашому суспільному житті. Усі дискусанти мають рацію, хоч і не все пропонуване ними може бути здійснене. Наприклад, мова про організаторів, про людей до праці. Знайти відповідних людей до праці, а фонди напевно знайдуться. При цьому також виявляється, яке велике і всебічне значення, також в організації зусилля, має для організації Союзівка. Перед нами ще великі завдання, для яких ми повинні змобілізувати всі свої сили і ресурси. УНСОюз був і повинен залишитися лідером американсько-українського життя та американської України. Щоб задержати і закріпити це провідне становище, ми не сміємо стояти на місці, ми мусимо йти вперед. Де є дух, де є життя, там повинен бути і ріст. У нас є дух, у нас є життя, отже можемо з вірою і впевненістю дивитися також у майбутнє, бо воно все ще перед нами.

На цьому закінчено третій день нарад, перериваючи їх до чергового дня, четверга 30-го травня, год. 9-та рано.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ НАРАД

(Четвер 30 травня 1957)

(Продовження дискусії над організаційними справами)

Головний передсідник Д. Галичін відкрив наради о год. 9-ій рано власними короткими заувагами на організаційні теми. В теперішній кампанії такі треба пам'ятати і звертати увагу на те, що це є передовісний кампанія, що найуспішніші організатори нових членів мають найбільш вигідні на вибір на делегатів на конвенцію. Треба припускати, що кампанія з новим роком не буде закінчена, але буде продовжена до самої конвенції в травні наступного року. Вибір делегатів відбуватиметься в січні і лютому, отже братиметься під увагу організаційні успіхи всіх попередніх місяців. Очевидно, що головна канцелярія та Ексекутива робитимуть багато, щоб допомогти в загальній організаційній кампанії.

Д. Шмагала: У Клівленді організовано Окружний Комітет Відділів УНС, який має в плані знайти відповідного організатора. Чи Ексекутива не могла б у цьому допомогти?

Д. Галичін: Можна буде вислати на два місяці п. Білецького.

П. Степан Дембичий, довголітній, тепер спенсіонований ексекутивний урядовець забезпеченої компанії Метрополітен Лайф Іншуренс, запрошений до слова передсідником зборів, висловлює свої думки і практичні поради щодо праці в організаційній кампанії. Говорить про потребу йти з духом часу, але й на бізнес.

Д. Галичін стверджує, що багато із висловлених планів та проєктів має на увазі вже також у теперішній кампанії.

Ів. Іванчук: У Дітроїті є 71-літній, але ще рухливий та енергійний діяч, якого можна б заагажувати на організацію.

Д-р Падох стверджує, що заініціювати тепер організаційні курси скопюють всі висловлені тут організаційні проблеми і тому заохочувати вшлякування такі курси по всіх більших осередках.

Д. Галичін рекомендує подавати до „Свободи“ звіти з перебігу кампанії на місцях.

Реасумуючи обговорене, Головний Уряд доручив секретареві зборів оформити й опісля проголосити такий загальний заклик в організаційних справах:

ЗАКЛИК

до американських і канадських українців

Головний Уряд Українського Народного Союзу, відбуваючи свої річні наради в останньому тижні травня 1957 року, мав нагоду основно познайомитися не тільки зі станом та розвитком довіреної йому найвищим зібраним Конвенцією УНС, організації, але й з загальним станом наших спільнот у цих двох сусідніх країнах, З'єднених Державах Америки і в Канаді. Перевіряючи цей стан і на підставі багатьох конкретних доказів та прикладів, ми могли знову ствердити відому, основну правду: Український Народний Союз, від якого, після Церкви, почалося зорганізоване життя наших спільнот у цих країнах, завжди був і залишається головною базою цього життя в багатьох відношеннях, він був і є головним промотором починаючи тих спільнот для добра своїх країн та в допомозі визвольним змаганням нашого українського народу.

Маючи на увазі що самонаявну і неперечну правду та з думкою про дальші потреби наших спільнот і про їх майбутність, як і про ще більший наш вклад у здійснення задушевних дріб всякого українського народу — відновлення вільної, від його незалежної самостійної і соборної Української Держави, ми, Головний Уряд Українського Народного Союзу, закликаємо Вас, американські і канадські українці.

Корисуйте та невинно збільшуйте організаційні ряди Українського Народного Союзу, цієї заморської твердині та основи життя і розвитку наших спільнот!

Користайтеся, зокрема тепер, із передконвенційної кам-

панії, щоб до кінця цього року збільшити організаційні ряди УНСОюзу до 75,000 членів!

Своїм членством, своїми вкладками і своєю працею невинно скріплюйте Український Народний Союз, цей справжній союз ідей, інтересів і праці!

Усім силами підтримуйте кожну акцію Українського Народного Союзу, бо ці акції призначені для Вашого добра, для добра Ваших потомків і для добра нашого народу!

Звертайте окрему увагу на нашу молоді і поголовним її членством в Українському Народному Союзі збережіть її для українства, забезпечивши цим собі і нашої спільноті гідних спадкоємців, а нашому народові — велику будучність!

В рядах Українського Народного Союзу стійте на сторожі доброго українського імені, поширюйте правду про Україну, про її славу минуле і трагічне сучасне, про її рішальну роль для осягнення справедливого і мирного майбутнього світу!

Поширюйте дух братерства в нашої спільноті між всіма її членами, без уваги на місце їх народження, віровизнання, політичні переконання чи соціальний стан!

Через Український Народний Союз до певнішого, кращого, великого майбутнього!

Дано на Союзівці у Меморіальний День 30-го травня 1957 року.

На цьому вичерпано дебати в організаційних справах.

Справа Союзівки

Головний передсідник Д. Галичін реферує, що відносно Союзівки є на порядку такі три головні справи: 1. Організація дитячого табору, себто будувати для тієї мети нові приміщення, чи відповідно достосувати існуючі; 2. Збірник води — краще справа води для Союзівки все ще не налагоджена перманентно і на всі випадки, отже треба що до проблеми розв'язати. 3. Розбудова басейну — теперішній рішучо замалий і його побільшення є великою необхідністю. Це є три головні справи, задовільна розв'язка яких може коштувати десятки тисяч доларів. Побажаємо, щоб Головний Уряд висловив у цих справах свою оцінку та висні відповідні рекомендації для Ексекутива.

М. Давискиба: Вчора ми оглядали прекрасну посілість Рейпера, яка дуже добре надавалася б на дитячу оселю. Якщо можна сторгувати приступну ціну, то цю посілість варто купити, тим більше, що її власність має право до наших доріг і на нашу воду.

Д. Галичін: Справа коштів купна одне, але треба рахуватися ще і з можливістю коштів перебірки.

Ів. Іванчук: Був одним з тих, що обстоювали припинення дальших більших інвестицій в Союзівку. Була і є за те щоб все робити планово при, можливо, найменших видатках. Все ж таки — посілість Рейпера є ідеальне місце для дитячого табору, навіть без більшої перебірки. Є за тим, щоб цю посілість сторгувати і купити та достосувати до наших потреб. Діти — це справді будучність нашої організації і нашої спільноти. Наша будучність ще варта стільки, скільки посілість Рейпера. Інше діло, що з усім треба поступати обережно і планово, на все треба мати відповідну програму.

М. Пізнак: Ів. Іванчук добре підійшов до справи купна посілість Рейпера. Треба ще додати, що ця посілість має для УНС велику вартість також з бізнесового боку. Коли мова про видатки та інвестиції, ми не тільки не є розтрата, але навпаки, часом є скупарем, що тратить, бо пробуємо робити дешевше і платимо дорожче.

Ст. Куропас: Посілість Рейпера — добра нагода і варто її використати. Важлива проблема — вода. Про цю воду багато говориться, у видатках є також розходи на експерти, але й експерти не мусять все знати. Треба далі перевірити і далі пробувати. Чи не дало б розв'язки — це дві-три кришки? Басейн справді замалий і треба його розбудувати. Проте, і з того малю часто користаються особи, які не мають жадного відношення до Союзівки, бо бувають випадки, що приймають тільки на те, щоб скупатися. Треба проти цього відповідно заохоронити, призначити вступні ці відзнаки.

П. Кучма: Між нами немає, здається, нікого, хто не погоджувався б з думкою про потребу закупа посілість Рейпера. Тоді можна б сміливіше подумати про організацію дитячого табору, про курси українознавства, з чого і морально і організаційно скористав би УНСОюз. Збірник води — потрібний, але з розбудовою басейну можна б ще заждати, аж буде налагоджена справа води. Тим не менше ставити висновок:

купити посілість Рейпера, побудувати резервуар, розбудувати басейн, перевірити можливість зимового спорту, зокрема переїзти тенісових кортів на кованіа звазі.

Вол. Коссар підтримує висновок.

Д. Шмагала: Посілість Рейпера варто купити, хоч як такими темпами буде йти розбудова, то вкортці зможемо по власній союзовій землі мало що не до Нью-Йорку захати. Збірник води потрібний, а з басейном також можна буде поладити у відповідному часі, але тепер його розбудувати неможливо. У басейні в сезоні повинен бути більший порядок, купіль повинна бути зарезервована тільки для гостей.

М. Давискиба: Що є з басейном біля „Кієва“?

Д. Галичін: Нічого, в теперішніх обставинах.

Ів. Кокольський: Як УНС починав справу із Союзівкою, тоді ніхто не передбачав, а вона розвивається і скільки вона коштуватиме в дальшому. Сьогодні Союзівка не та, як її куплено, але і в книгах далеко не та сума, яку за неї заплатились. Викинемо одну необхідність, відкриється нова. Так буде завжди і тому треба першою необхідністю є визначити якусь межу в розбудові та інвестиціях. Очевидно, що не можна вертатися назад. Посілість Рейпера — добра нагода. Очевидно, що потрібним є дитячий табір, потрібна вода, потрібний басейн. Дитячий табір — вимагатиме нових видатків, вимагатиме професійної опіки. Маючи ці всі потреби на увазі — можна припускати, що вони вимагатимуть вкладу, може і більше, як 100,000 доларів. Чи ми приготуємо на такий видаток? Якщо він необхідний, ми повинні це постановити, бо тільки так Ексекутива зможе виконати наше доручення.

Д. Галичін: Усі здаємо собі справу з того, що з розбудовою Союзівки та інвестиціями в ту розбудову мусимо десь зупинитися. Можна вважати, що та межа вже близько.

Пані Штогрин: Табір для дітей є наша перша необхідність і так ми повинні постановити.

Д-р Галан: Погоджуюсь з тим, що було сказано. При цьому треба мати також на увазі посілість Данильченка, що була б ідеальним заокругленням для Союзівки.

Ів. Іванчук: — Головне — розв'язати справу води. Посілість Данильченка була б добрим, але не кінечним заокругленням для Союзівки.

А. Джула: Подбати основно про безпеку і забезпечення гостей від огню, випадків, негуд і подібне.

Д. Галичін: Коли мова про безпеку і забезпечення, то Союзівка є без сумніву найпоступовіша, бо зроблено все, що потрібно і що наказують закони.

А. Джула: Посілість Рейпера варто купити.

Т. Шпікула: Маючи на увазі всі висловлені проєкти — погоджується з радним Кокольським, що треба рахуватися з новими великими видатками. Перед голосуванням — треба подумати і застановитися, що робити, бо це велика відповідальність.

Д. Галичін: Варто ще обговорити можливість з посілістю Данильченка.

М. Пізнак: Ця посілість, якщо була б злучена з Союзівкою, мала б свою вартість. Якщо була б добра нагода — варто б її придбати.

В. Дідик: Погоджуюсь з думкою Пізнака.

М. Давискиба: Якщо б всі ці проєкти були виконані, тоді було б необхідно створити в головній канцелярії новий департамент.

Д-р Я. Падох вважає, що будь-яке рішення в цій справі було б передчасне. Треба раніше справу розвідати і перевірити.

В. Гузар: Чи Союзівка має досить приміщень для гостей?

Д. Галичін: Були вже випадки, що місця не вистачало, але це коротко, в сезоні.

В. Коссар ставить висновок замкнути дискусію в справі Союзівки та доручити Ексекутивному Комітетові поладити справу купна посілість Рейпера, будови резервуару води і розбудови басейну.

Д. Шмагала ставить висновок, щоб доручити Ексекутиву справу посілість Рейпера і резервуару, а з розбудовою басейну заждати.

Ів. Кокольський підтримує висновок Шмагали. Прийнято одоголосно.

Одоголосно прийнято також рекомендацію д-ра Галана, щоб „мати на увазі“ посілість Данильченка.

На цьому закінчено дебати в справі Союзівки.

Справа інвестицій

Головний передсідник Д. Галичін реферує:

Під час звітання та дебат над звітами члени Головного Уряду виявили виразні побажання, щоб поширити інвестиції в моргедж, даючи при цьому ряд рекомендацій, які вимагає б формальних ухвал.

Ст. Куропас: „Самодоломога“ в Шікаго хоче 25,000 доларів моргеджу на дві свої оселі, які мають повне покриття та були б певні.

М. Пізнак вважає, що кожний, навіть найпевніший моргедж вимагає дбайливої перебірки.

Д. Галичін: На нарадах Головного Уряду важко було б розглядати зокрема кожну моргеджову справу, тому ліпше буде обговорити загальні напрямки моргеджової політики та моргеджові інвестиції, як таких.

Ів. Іванчук: Досі УНСОюз давав моргеджові позички на 10 років. Було б корисніше узагальнити час сплати таких позичок від віку власників посілість і у випадку молодих людей можна б цей час продовжити і до 15 років.

В. Дідик: Моргеджі допомагають в організаційній праці, але треба дбайливо розглядати, кому та на яку посілість признається моргедж. Так само не можна занадто покладатися на чужих оцінювачів, бо вони не завжди солідні і тому було б добре встановити засади, щоб вартість посілість, на яку мається дати моргедж, була перевірена представником Головного Уряду УНС.

М. Пізнак стверджує, що такі засади практикується, але треба також рахуватися з оцінкою інших, як і з можливостями власної перебірки.

Д. Шмагала: У якій стадії будови нових домів признається і виплачується моргеджові позички?

Д. Галичін: Гроші дається шойно тоді, як уже поставлений дах, себто як власник має вже „сертифікат оф оккупенсі“. Інше діло, що обійняти моргеджу можна дає вже тоді, як хата будуватиметься. Моргеджі не признається на саму будову (констракшен) домів.

Т. Шпікула: Погоджуюсь з думкою Іванчука відносно продовження часу сплати моргеджових позичок до 15 років. Які видатки має аплікант у зв'язку з моргеджем?

Д. Галичін: Видатки залежать від місцевого адвоката. Наш адвокат бере 35 доларів, а решта залежить від місцевих умов. Коли мова про відсотки від моргеджових позичок, то члени платять 5 і 1/4, а не-члени 6 і 1/2.

Ів. Іванчук пропонує, щоб членам залишити 5 і 1/4, а не-членам збільшити відсоток до 5 і 3/4. Це буде добрий аргумент в організуванні нових членів.

П-ні Чопик: В моргеджових інвестиціях ми повинні „розпорошити терен“ та признавати такі позички в різних індустріальних та взагалі господарських районах. Бував часом, що один район чи сконцентрована в ньому індустрія попадають у всілякі труднощі, тоді цими труднощами були б охоплені і моргеджові позички УНС, якщо вони були в тому районі сконцентровані. Пропоную також обмежити висоту моргеджу до — скажімо — 50,000 доларів, „бо всіляко може бути“. Є проти розтягання сплати моргеджів на занадто довгий час. Було б вказане, щоб в головній канцелярії створити окремий відділ моргеджів.

Д. Галичін: Як далі збільшуватимуться моргеджові інвестиції, то очевидно, що треба буде мати в головній канцелярії відповідну кваліфіковану силу для поладжування зв'язаної з цим канцелярської роботи. Було б також важко встановити „стелю“ для висоти моргеджів, хоч рекомендацію п-ні Чопик маєтася завжди на увазі.

П. Кучма звертає увагу на вартість моргеджових інвестицій в організуванні нових членів. Деякі організації вимагають членства при уділюванні моргеджів. Рекомендує іррачу службу.

М. Пізнак: Кожний моргедж є — можна б сказати — індивідуальною справою і кожний треба розглядати індивідуально, отже не було б потреби виносити в цих справах занадто деталь

ПРОТОКОЛ З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

(Закінчення зі стор. 6-ої)

Асигнування з Народного Фонду

Після обідньої перерви головний секретар Д. Галич відкрив нараду та ставить на їх порядок справу асигнувань пожертв з Народного фонду на народні цілі. Поінформовавши присутніх про стан фонду він від Екзекутивних відділів деякі пропозиції а деякі пропозиції виділили інші учасники наради і після короткої дискусії одностайно схвалено вносити наступні:

На будову пам'ятника Тараса Шевченка	\$ 7,000
Англо-українська Енциклопедія Українознавства	3,000
Народний Фонд УККОМІТЕТУ	2,000
Злучений Український Американський Допомоговий Комітет	750
Курси Українознавства на Союзі	1,000
Дитячий журнал "Веселка"	500
Український Вільний Університет в Мюнхені	500
Комітет Українців Канади	200
Осередок Української Культури в Канаді	250
Наукове Товариство ім Шевченка в ЗДА	200
Українська Вільна Академія Наук в ЗДА	100
Українська Вільна Академія Наук в Канаді	100
Українська Православна Колегія св. Андрея в Баварії Бруку, Н. Дж.	250
Американський Червоний Хрест	150
Культурно-Освітній Комітет в Торонті	150
Гаслова Енциклопедія Українознавства в Сарселі	200
Зачинні Курси Українознавства в Сарселі	100
Бібліотека ім Симона Петлюри в Парижі	100
Український Католицький семінар у Вашингтоні	300
Каледж св. Василія в Стамбулі	300
Жіноча Академія СС Василіянок у Факсе Чейс	100
Сиротинище у Філадельфії	100
Український Технічно-Господарський Інститут в Німеччині	100
Комісія Допомоги Українському Студентству в Німеччині	100
Українознавчі Стипендії на Манітоському університеті	100
Українсько-Американська Культурна Фундація в Дітроїті	100
Фонд Українських Американських Ветеранів	100
Стипендійний Студентський Фонд СУСТА	100
Плат на вакаційну оселю	200
СУМА на вакаційну оселю	100
Українська дитяча оселя в Шикаго, Іл.	100
Разом	18,350

СПРАВА ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ

Головний секретар Д. Галич стверджує відомий факт смерті головного секретаря УНСОУ бл. п. Григорія Германа та пригадує постанову статуту в цій справі, яка звучить:

"На випадок смерті, резигнації, постійної незділності або постійної нездатності вибраного урядника Союзу, Головний уряд матиме право призначити іншу особу на опорожнене місце аж до скінчення каденції. В такій разі кандидати на останню конвенцію мають бути поставлені до вибору разом з іншими кандидатами, номінованими для зайняття опорожненого уряду".

Головний секретар стверджує, що на тему заповнення опорожненого місця головного секретаря багато говориться та що досі зголошено три кандидатури: п. Теодор Лютвіняк, що є урядовцем в головній канцелярії УНС, д-р Віктор Шандор, що є урядовцем ПАУКонференції, та д-р Ярослав Падох, головний радний УНС та затручений в головній канцелярії організаційний референт УНС.

Д-р В. Галан заявляє, що із спостережень та перегляду праці в головній канцелярії, Контрольна Комісія прийшла до переконання, що праця головного секретаря виконується без будь-якої затримки силами головної канцелярії під наглядом затручених там двох ексекютивних урядовців, і тому пропонує, щоб до конвенції залишити цю справу Екзекутиві, з тим, що вона, в потреби, може заангажувати для тієї праці відповідного урядовця чи урядовців, але без титулу, прав і обов'язків головного секретаря.

Д. Шмагала вважає, що Екзекутива повинна рекомендувати, а Головний Уряд повинен призначити когось, рекомендованого Екзекутивним, на місце виконуючого обов'язки головного секретаря. В канцелярії потрібно на тому пості людини, щоб її всі шанували та мали причину поважати до відповідального шефа. Справа поважна і її треба поважно трактувати. Він вважає, що найповажнішим кан-

дидатом на цей пост є затручений в гол. канцелярії УНС в характері орг. референта, гол. радний д-р Ярослав Падох. Ів. Іванчук заявляє, що із спостережень в головній канцелярії під час контролю прийшов до переконання, що канцелярія функціонує нормально під наглядом Д. Галича, що в рекордному департаменті немає жадного застою. Він є проти того, щоб призначувати виконуючого обов'язки головного секретаря, бо це вже було б фаворизування такого кандидата на конвенцію та було б певне зобов'язання супроти нього. Це могло б викликати всілякі комплікації і негодуються, а нам потрібно згоди і чесної гри. Конвенція вже недалеко і тому краще залишити цю справу Екзекутиві.

М. Давискіба вважає, що Головний Уряд так повинен вибрати викон. обов'язки секретаря. Це справа в нічому не ускладнювало б, бо ми не потребували б вибирати когось з віддаленої місцевості і такого, що мусів би покидати свою теперішню працю, бо маємо добрих кандидатів в головній канцелярії.

П-ні Демидчук вважає, що від найближчої конвенції відділяє нас ще один рік часу, а це довгий час без секретаря для такої організації, як наша. Тому вона підтримує думку п. Шмагали.

М. Давискіба прилучується до думки п. Шмагали і п-ні Демидчук.

Ів. Іванчук думає, що проблеми не було б, якщо б головний уряд призначив на виконуючого обов'язки головного секретаря урядовця Лютвіняка, бо він не кандидував би на цей пост на конвенції. Але така проблема була б, якщо б призначено д-ра Падох.

В. Дідик вважає, що в цій справі повинна висловити свій погляд Екзекутива.

Д. Галич покликую д-ра Падох, щоб він, як призначений кандидат на цей пост, висловив свою думку.

Д-р Падох висловлює:

Вперше за всі роки наради Головного уряду УНСОУ забираю голос в дискусії не заради і, правду кажучи, роблю це тільки тому, що Ви, Пани і Панове, мене до того спонукаєте. Причина моєї неохоти лежить в тому, що дискусія про обсяження опорожненого після смерті бл. п. Григорія Германа посту головного секретаря УНСОУ має для мене таку особисте значення. А хто охотно вводить у громадські питання особисті моменти? Але, коли тут побіч питання чи обсяжити пост головного секретаря поставлено також питання ким обсяжити і коли мою кандидатуру на цей пост поставив сенйор наших гол. радних і їх неофіційний голова, п. Дмитро Шмагала, я мусу відповідати на поставлене мені паном головним секретарем питання. Я не вибираюся на це засідання з наміром кандидувати на цей високий пост. Знаю, що поміж нами і серед широкого круга неприяних на цей нараді союзних діячів є багато таких, які були б варті заступити заслуженого покійника, бл. п. Г. Германа. Тим більшою несподіванкою для мене і тим більшою честю було засідання, скликане головними радними першого дня наших річних нарад, на якому головні радні вирішили, що слід обсяжити пост головного секретаря, бо такий великий бізнес, як той, що його має під своєю рукою головний секретар, не може бути без відповідальної особи апропоряджених наступних 13 місяців, без шкоди для УНСОУ. Далше вирішено, що слід його обсяжити одним з членів головного уряду, який має за собою довіру попередньої конвенції, і після того запропоновано мене, як єдиного кандидата на той пост. Уважаючи це несподіване вирішення за високу честь і велику довіру до моєї особи, мого досвіду і працездатності, я на запит головних радних заявляю, що коли така буде воля загалу Головного Уряду, я погоджуюся прийняти той пост та буду старатися виконувати свої обов'язки не менше сумлінно, як я їх виконував дотепер під безпосереднім проводом і зичливим співпраці бл. п. секретаря Германа. Не було однієї важливішої справи, ніжного нового проекту в мій організаційній праці, яка, як всі знають, є так тісно пов'язана з працею секретаря УНСОУ, в яких я не радився б бл. п. Г. Германа та не користувався його досвідченим порад. Ця праця в головній канцелярії та довга співпраця з головним секретарем дає мені скромне переконання, що я зможу заступити цю заслужену людину й виконувати її функції, які ще носить на собі слід її запальності, з користю для УНСОУ і всієї нашої української громади в цім краю. Мій досвід в головній канцелярії УНСОУ та довга праця в американській установі, яка організує та планує власні забезпечення фонди великих підприємств та юній, сподіюсь допоможуть мені з честю виконати всі есенціальні наложени на мене обов'язки. До сказаного, думаю, не буде зайвим додати, що в сучасну пору найважливішим завданням УНСОУ є придбання нових членів. Щороку тратить УНСОУ біля три тисячі членів внаслідок смерті, виїзду чи суспензії. Це велике число треба надбати новими членами, коли УНСОУ не має зменшуватися. До того наш Союз не повинен і не може перейти в саму дефензиву. Він від довгих десятиліть є в офензиві. Тому ми не можемо доволитися тим, що наше членство не падає, але мусимо дбати,

щоб воно постійно росло. Коли дух росту покине установу, то це великий крок до загибелі. Моя практика і досвід, як низового союзного організатора, де бували місяці, що я здобував понад 60 членів в одному місяці, і мій досвід на ставовій організаційного референта при центральній УНСОУ, каже мені, що головною ділянкою праці і головним завданням головного секретаря в роках, що перед нами, буде саме організаційна праця. Праця канцелярська, хоч також важна, може бути виконувана в більшості підручними силами. Майбутні головні секретарі УНСОУ, на мій погляд, повинні бути чимсь в роді "філд"-секретарями, що більше часу переводили б в терені, ніж серед чотирьох стін головної канцелярії. Десяти тисяч наших земляків, передусім новоприбулих, що не обмежилися в наших установах. Іх можна здобути для УНСОУ, якщо тільки знайти до них належну дорогу й здобути їх повне довіря до нашої установи. В цьому напрямі я працюю від довгих років, і можу з задоволенням сказати, з успіхом.

М. Пізнак підтримує пропозицію д-ра Галана, додаючи до неї відповідні висновок та аргументи.

Д. Галич інформуює, що Екзекутива, після розмов із членами Контрольної Комісії та деякими головними радними, мусила прийти до переконання, що вибір викон. обов'язки головного секретаря не є популярний. Для кращого з'ясування цієї справи він заряджує 10-хвилинну перерву, щоб можна було говорити на цю тему приватно і без зобов'язань.

Головний секретар Д. Галич, після короткої перерви, відкриває далі нараду та віддає слово управителю Союзів, п. Данилові Слободянові.

Д. Слободянов висловлює свою радість і присмильність з побуту таких гостей, яких він, "бажав би собі на цій оселі весь час". Зокрема висловлює радість з того, що справам Союзівки Головний Уряд віддає так багато уваги, розуміючи її можливість та значення для УНСОУ.

Д. Галич стверджує, що під час короткої перерви обговорено справу секретаря з поодинокими членами Головного Уряду і в результаті прийнято до висновку, що в інтереси організації в теперішніх умовах було б побажано вирішити тимчасово цю справу у формі такої резолюції:

Головний Уряд Українського Народного Союзу, віддавши на своїх річних нарадах в травні 1957 року заслуговану пошану світлій пам'яті головного секретаря Григорія Германа та основно обмірковуючи справу опорожненого внаслідок його смерті місця головного секретаря і маючи на увазі потреби та добро організації, доручає Головному Екзекутивному Комітету, зокрема головному секретарю Д. Галичу, продовжувати працю головного секретаря в головній канцелярії УНС, покладаючи собі до помічі такого урядовця чи таких урядовців головної канцелярії, якого чи яких він уважатиме за відповідні, та надавши йому чи їм таку працю і такі повноваження, які вважатиме за корисні для праці в канцелярії і для добра організації.

Д-р В. Галан ставить внесення, щоб цю резолюцію прийняти.

П-ні Штотгирн внесення підтримують.

Внесення прийнято одностайно.

РІЗНІ СПРАВИ

Справа англо-мовного "Українського Тижневика" ("Юкрейніан Вікл")

Головний секретар Д. Галич пригадує минулорічну резолюцію Головного Уряду, якою доручалося головному редакторові "поробити" в порозумінні з Головним Екзекутивним Комітетом — такі зміни, які будуть потрібні, щоб зробити "Український Тижневик" більш корисним для української громади в цім краю. Із звіту редакції відомо, що деякі рішучі заходи в цій справі були пороблені, але вони ситуації в основному не змінили. Яку рекомендацію вважатиме Головний Уряд за відповідні виснести тепер?

Після дальшого обговорення цієї справи, Головний Уряд виніс одностайну резолюцію:

Доручити головному редакторові, щоб він у порозумінні з Головним Екзекутивним Комітетом, приспівши виконання минулорічної ухвали в цій справі.

Справа канадських членів Головного Уряду

Головний контролер Вол. Коссар висловлює побажання, щоб Головний Уряд УНС, з уваги на факт, що це є останнє засідання перед конвенцією та в інтереси організації, виніс таку постанову, яка могла б гарантувати вибір представників канадських членів УНС до Головного Уряду цієї організації.

Д. Галич вважає, що в інтереси організації варто б виснести таке доповнення до статуту, яким було б гарантоване відповідне місце чи відповідні місця в Головному Уряді, як це, наприклад, гарантує статут для жінок.

М. Пізнак підтримує цю думку.

Д. Шмагала ставить внесення, щоб цю справу передати з відповідними рекомендаціями Статутів Комісії.

М. Пізнак пропонує, щоб ця рекомендація включала щонайменше два місця в Головному Уряді для канадських членів організації.

Пропозицію прийнято одностайно.

Справа перенесення головної канцелярії УНС до Нью Йорку

Д. Шмагала пригадує про попередні рекомендації відносно перенесення головної канцелярії УНС до Нью Йорку. Що робиться в цій справі?

Д. Галич висловлює, що в цій справі роблено ряд конкретних заходів, але виявилось, що для здійснення тих рекомендацій потрібно ще резолюції найближчої конвенції.

М. Пізнак доповняв висновок головного секретаря, звертаючи увагу, що ряд трудностей зв'язані з тим, що УНС мав би змінити не тільки приміщення і місто, але і свій склад.

Справу залишено під розгляд найближчої конвенції.

Справа винагороди для секретарів Відділів

П-ні Демидчук звертає увагу на потребу деякої підвищення винагороди для секретарів Відділів.

Д. Галич: У цій справі вже була відповідна рекомендація конвенції і головна канцелярія планує здійснити цю рекомендацію та підвищити винагороду для секретарів Відділів на 1/2 від 1-го липня 1957.

П-ні Демидчук ставить у цій справі конкретний внесок.

П-ні Чопик підтримує.

Схвалено більшістю голосів.

Інші рекомендації

А. Джула рекомендує, щоб відновити і змодернізувати устаткування в головній канцелярії.

Д. Шмагала рекомендує посилити акцію між Відділами в справі стипендій та висилки відповідних людей на курси українознавства на Союзі.

А. Джула пропонує перевірити кількість англо-мовних секретарів у Відділах та висилати впродовж одного місяця безкоштовно англо-мовний Український Тижневик для тих, що його ще не преумерують. Так само рекомендує подавати в Тижневику в англійській мові короткі звіти про діяльність членів головної канцелярії.

На пропозицію Контр. Комісії Головний Уряд рішав представити найближчій конвенції відповідні рекомендації для кращого соціального забезпечення та відповідного пенсійного фонду для працівників гол. Канцелярії.

Всі рекомендації прийнято.

На цьому вичерпано порядок річних нарад Головного Уряду УНСОУ.

П-ні Штотгирн ставить внесок, щоб наради закінчити і збори замкнути.

П-ні Демидчук внесок підтримує.

Прийнято одностайно.

Головний секретар Д. Галич стверджує, що це були не тільки останні передконвенційні, але й одні з найкращих та найплідніших нарад. Для нього особисто, який — можна б сказати — проводить своє життя на всіляких зборах і нарадах — немає більшої приємності, як брати участь та проводити такими нарадами, як є наради Головного Уряду УНС взагалі, а тількищо відбуті зокрема. Вони, ці наради, могли б послужити прикладом і наукою для кожної нашої громадської інституції. Так і повинно бути, бо ж УНСОУ завжди був, є і залишиться першим у житті Американської України. Дякуючи всім за співпрацю і вироблення та бажаючи кожному найкращих успіхів у дальшій праці і на найближчій конвенції, головний секретар закрив нараду о год. 7-ій вечорі.

Збори закінчено відпівданням українського національного гімну.

А. Драган, секретар наради.

КУРИТИ ЧИ НЕ КУРИТИ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

цигарках марки "Кент" — з хімічної кислоти, ацетану (оцтану). В довгій галерії цигарок із т. зв. наушниками — це найуспішніше проведення "фільтрації", очищення цигарок від двох елементів, що руйнує людський організм: смоли та нікотину, що саме творить притаманний "смак" цигарки. При одному втягненні цигаркового диму курець втягає у себе дванадцять біліонів тонісних частинки смоли й нікотину! Саме ці "біліони" етеричної мазики й отруйної нікотину дають у сумі "присмильність" курення; тут криється найбільш шкідливий чар цього "дизайнерського злілля" старих американських індіанців... Та велика армія тютюнових розбійників знищує наші легені, руйнує серце, а схована вона поза невиможною заслугою із ласосерпного диму...

Тютюнова індустрія просто вилазить зі шкіри, щоб врятувати свій стан посідання, продукуючи щораз нові й нові "фільтри". Але досі немає справжнього, ефективного способу проти цієї великої армії ворогів людського здоров'я. Знавці заявляють, що всі ці майстерно виконані і прегарно опаковані цигарки є просто ошукуванням покупця. Штудерні "фільтри", що їх бачимо і в добрій вірі приймаємо як "останнє слово науки" в цій ділянці — є закриванням правди, просто малоефективним бізнесовим параваном. З тих причин наприкінці липня Федеральна Комісія Торгівлі у Вашингтоні зажадала від Конгресу права заглянути до цієї справи, щоб яких небезпек для здоров'я усе її дослідили знанці, а по-

багато менша, М. К.

Дехто подас багато легший спосіб покікити з куренням небезпечних, як бачимо, цигарок: перейти на сигари або на старосвітську люльку, від яких небезпек для здоров'я усе її дослідили знанці, а по-

Кожний свідомий українець та кожна свідомка українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Д-р Микола КРИЖАНОВСЬКИЙ ДЕНТИСТ

77 — 2nd AVENUE, — NEW YORK CITY

ВНІХАВ НА ВАКАЦІЮ

ПОВЕРНЕТЬСЯ 20-го СЕРПНЯ.

АБІТУРІЄНТИ БУВІШОГО ФІЛІА АКАДЕМІЧНОГО ГІМНАЗИЮ при вул. Пекарський, у Львові, що ЗЛОЖИЛИ ІСПИТИ ЗРІЛОСТІ В ЧЕРВНІ 1957 РОКУ, відгукніться!

П. ДЕМУС

лікар в Мокені, біля Шикаго, Іллінойс

ПЛАНУЙТЕ СВОЇ ВАКАЦІЇ НА "СОЮЗІВЦІ"

ВАКАЦІЙНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ СЕЗОН на оселі УНСОУ в горах Кетекія в Кергонксоні, Нью Йорк.

Гарні відновлені кімнати. — Знаменита кухня. Купальний басейн. Відповідні культурні та розвагові імпрези.

З уваги на передбачливий рух в сезоні, найкраще вже тепер зарезервувати собі місце, виславивши нижню формуляр (по-англійськи) та переславивши його на адресу: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE Kerhonskon, N. Y.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE Kerhonskon, N. Y. — Telephone 5641

Name Address Enclosed is reservation deposit \$..... for persons, 1. 2. 3. 4. Date of arrival Time for weeks.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

ДЯКУЄ тим Громадянам, що вже відгукнулись на його заклик і надіслали свій Нац. Даток за 1956 рік.

ПРОХАЄ усіх Громадян, що ще не прислали того Датку, звернути увагу, що від них (5,000 — 50,000 доларів!) залежить урухомлення низки важливих національних справ!

Національний Даток надсилайте:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA

P. O. Box 721, Church St. Sta., New York 7, N. Y.

U.O.L. PICNIC

SUNDAY
AUGUST 4th
So. Bound Brook
N. J. — 1 p.m.

КНИЖКИ — ЖУРНАЛИ

ЩЕ ЗАЛИШИЛОСЬ
тільки кілька примірників
чудової повісті-казки
Богдана Лепкого

"Під Тихий Вечір"

Ціна \$ 1.95

Замовляти
SVOBODA
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

МАМО!

Замов для мене в "Свободі"
казочку
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА

Медовий Телесик

вона дуже-дуже цікава.
а коштує всього 40 центів.
Замовлення слати до:

"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

ПРАЦЯ

HELP WANTED MALE

STEAMFITTERS
спасари парових проводів з досвідом при централізованій системі встановлення будинку. Покладати з авто-матом і знаряддями. Добра платня. Постійна праця цілий день або після уяви.
510 Flatbush Ave., Brooklyn, N.Y.
Tel.: BU 4-3000

МЕХАНІК холодильників. Досвідчений фахівець до комерційної і домашньої обслуговування в районі Брукліну, Кінсея і Насаса. Ви-сока платня, праця цілий рік для відповідних умов. Зай-матися: Mr. Patterson, Dineen Sales & Service Corp., 139-29 Hillside Ave., Jamaica, Long Island.

TOOL MAKER
or **MOULD MAKER**
Постійна праця, 8 AM-5:30 PM. Платня відповідно до здібнос-тей. Власний George Washington Bridge in New Jersey.
Lowell 8-8401

BRONZE MECHANICS
Досвідчені. Архітектурна праця. Найвища платня.
127 Boerum Pl.
Brooklyn, N.Y.
Boro Hall Section
Main 5-7807

МЕХАНІК - ПОЧАТКІВЕЦЬ
Праця при металі. Добра платня, постійна праця. Надсильні години. Форми говорять по-українськи.
EDWIN JACKSON, Inc.
159 E. 54th St., New York
PLaza 9-8210

ПРАЦЯ

HELP WANTED FEMALE

LEARNERS
for **Embroidery**
Trade
Штучно холоджена робітня.
Добра початкова платня.
B. H. S. EMBROIDERY
7013 Polk St.
Guttenberg, N. J.
UNION 7-9053

ЖІНКА — у віці 30-35 років. Господиня, повний заряд домог. Може бути з дитиною. Телефонувати в Long Island Floral Park 4-4117

ОПЕРЕРТОРКИ
у віці 18-22
Досвід неконекції. Праця при "petticoats". Постійна праця - висока платня.
B & D NOVELTY
508 4th St., Hoboken, N. J.
SW 2-1154

ОПЕРЕРТОРКИ
з досвідом при шитті дитячих блузочок і сукночок. Добра платня. Постійна праця.
ROMEO CHILDREN'S DRESS CO.
2523 Merrick Road
Bellmore, Long Island

Help Wanted Male-Female
MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work. 5 day week. Some overtime. Steady Employment. Union Benefits.
ST 4-7880 Ask for Mr. Taylor

РОЗШУБ

Хто знає небажачку СНИГУРА ТЕОДОРА, с. Деятар, Рава Руська, перебуваючи в Детройті, Мічиган. Правдоподібно жив під псевдонімом. Прошу пи-сати до:

SNIHUR ROMAN
31 Carlton St., Toronto 2, Ont.
Canada.

МИКОЛА ГЕРИЧ
розшукує одностельця із села Ошанин, пов. Новий Самбір. Вістки слати:

MYKOLA GERYCZ
337 E. 5th St., New York 3, N. Y.

Розшукує двоюрідних братів: Богдана Василя Антоновича та Богдана Івана Антоновича, ро-дом з Чигиринщини. Розшукує Андрія Давидовича Шмигеля. Писати на адресу:

A. SCHMIDT
Wuppertal-Oberbarmen,
Postlagernd, W. Germany

ПОШУКУЮ своїх братів **ЗЕМ-ЛЕДУХА ІВАНА, СТЕФАНА І ПАВЛА** з села Торське, повіт Заліщицький, Закарпатська обл. Прошу хтось знає би про їхнє місце перебування, або вони са-мі, прошу з'ясувати на а-дресу:

WASYL JURCZYNSZYN
104 Clay St., Buffalo 7, N. Y.

Пошукує брата **Бережанський Василь**.

ПОШУКУЮ свого Тітку з с. Гар-синавіч, пов. Городенка, дівоце прізвище **ГОЛОДНОК**, виїхала ще перед першою світовою вій-ною. Хто знає би про неї, або вона сама, прошу з'ясувати на адресу:

WASYL JURCZYNSZYN
104 Clay St., Buffalo 7, N. Y.

Пошукує **АНТОНА МЕНШИ-СЬКОГО** з Самбора. Виїхав на еміграцію 1914 р. і перед закін-ченням війни перебував біля Тарнова, опісля в Німеччині. Маю цікаві вісті про його ро-дину. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на адре-су:

ALEXANDER TUR
25-71 35 St., Astoria, L. I., N. Y.
U.S.A.

Загравачний часописи прошу про передрук.

РІЗНЕ

АРКА
48 1st 7-ma вул. в Нью Йорку
Телеф.: GR 3-3550

ШАЛЬОНОВА
ВОВНЯНА МАТЕРІЯ

НАПРАВКИ

ВСІ ЧАСТИ до напівних печей, пуглевих, газових, нафтових, опрідавчів парової та гарячої во-дою, як також усіх нові печі можете укласти в:

STOVE MFRS CORP.
182-186 Mulberry Street,
Newark 1, N. J.

BUY U. S. SAVING BONDS

Покороблені **МАШИНКИ** до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

англійські, ціна \$25.00. Маю-мо також нові і перероблені українські машинки. Раху-нок машини. Офісний при-рід. Потрібно агаєтв.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

МАШИНКИ до **ПИСАННЯ**

Польща допускає рух сезонних емігрантів

Варшава. — Комуністич-ний уряд закінчив перего-вори з Норвегією про часо-ву службу однієї тисячі поль-ських моряків на норвежських кораблях. У зв'язку з цим польський уряд переговорив з ЗДА щодо можливостей, як можна б дозволити польським морякам приїздити в характе-рі заложників норвежських ко-раблів до американських пор-тів, бо такий в'їзд осіб з-по-за залізної завіси без персона-льних віз — за американсь-ким законом заборонений. Во-ляючи польська преса вислу-нула справу взагалі дозво-лення безробітним польським робітникам виїздити на сезо-нові зарібки за кордон, як це було завжди в традиції поль-ського робітничого ринку. Пі-сля приходу до влади польсь-кі комуністи, йдучи за прик-ладом своїх совєтських вчи-телів, назвали безробітні-ми тільки капіталістич-ного устрою. Щоб його злік-

Уряд хоче зменшити на 20 відсотків імпор-ти нафти

Вашингтон. — Президент Айзенгавер закликає імпор-терів нафти, щоб вони добро-вольно зменшили імпорту наф-ти з закордонних країн на 20 відсотків, бо інакше уряд му-реть визначити квоти для імпортованої нафти. Прези-дент діє згідно зі звітом окре-мого комітету, складеного з членів його кабінету, який твердить, що великий імпор-ти нафти з чужих країн ство-рює небезпеку для оборони ЗДА. Внаслідок імпорту наф-ти заплановану місцеву про-дукцію нафти, якої забрак-ло б під час війни, коли був

Промисловість домагається плану на випадок несподіваної мобілізації

Вашингтон. — Крайове То-варство Безпеки вислало звіт до секретаря оборони, в якому домагається плану ді-яння на випадок несподіваної продукційної мобілізації кра-їни. Цей звіт дістав асистент секретаря оборони Д-р Пер-кінс МенГр. До цього товар-ства оборони належать пред-ставники 79-ох промислових компаній, які працюють для оборони країни. На його чолі стоїть Е. Б. Інгліш із компанії „Кетерпіллер Трактор”. В цьому звіті пишеться: „Ми

мусимо бути готові до того, щоб негайно після ворожої а-таки ми могли почати оборо-ну продукцію”. Оборонна продукція повинна бути так розміщена, щоб відповідала вимогам військовості і циві-льного потребам. Між центром оборони, Пентагоном у Вашингтоні, і між промислов-ми підприємствами, повинні бути постійний зв'язок. Це було б „катастрофою” для країни, коли б після ворожо-го налету не можна було по-чати негайно оборонну про-дукцію.

В тридцять річницю з дня смерті **СИМОНА ПЕТЛЮРИ**

вийшла з друку книжка у виданні **УВАН** у США

СИМОН ПЕТЛЮРА

„СТАТТИ, ЛИСТИ, ДОКУМЕНТИ”

У книжці відмінені статті Симона Петлюри, друковані від 1902 р., відозви, накази, телеграми рр. 1917-1920 підписані ним, листи, з яких понад тридцять друкують-ся вперше. Також подано матеріали до бібліографії праць Симона Петлюри.

Книжка видана на доброму папері, має 480 ст. великого формату, 9 ілюстрацій.

Ціна книжки \$8.00, в гарній полот. оправі \$7.00.

Замовляти:

„СВОБОДА”, 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

У ВІЛЬНИЙ ВАКАЦІЙНИЙ ЧАС, ЧИТАЙТЕ ЦІКАВІ КНИЖКИ

Хрестатий Яр — роман — хроніка — Д. Гумєнна \$4.50

„Евхаристія” (випадки творч. письменництва) 1.00

Марія — Улас Самчук 2.00

Музика — повість — І. Винниченко 1.50

Рейд у невідоме — Юрій Тис 1.80

Доп. Сегундо Сомбра — Рікардо Гутьєррес — переклад з еспанської мови Олексія Сапока 2.00

Щоденник національного героя Селема Лавочки 1.00

„СВОБОДА”, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3908. Дурні пона-ли в засідку.

WHEN TARZAN SAW TARZAN'S MEN FLEE IN APPARENT TERROR, HE GLEEFULLY URGED HIS MOUNT TO GREATER SPEED!

Коли Туро побачив, що Тарзанові люди панічно вті-кають, він, повний радості,

принагловив свого верхівця до більшої швидкості!

Раптом слон затрубів і впа-в із болю. Приховані палі про-били його вразливі стони!

2/4-3708

Бирджес про зменшення тягару федеральної заборгованості

Вашингтон. — Підсекретар скарбу В. Рандольф Бирджес знімає на Сенатській Фінан-совій Комісії і твердить, що хоч федеральна заборгова-ність не зменшилася на біль-шу суму під час урядування президента Айзенгавера, то вона не с таким фінансовим

Короткі Вістки

● Бельгійське подухизма Серафін Вине прибуло із Брюсс-лем до ЗДА, щоб зустрітися з численними колишніми аме-риканськими воїнами, яким во-но допомагало під час світової вій-ни, а потім весь час з ними ли-стувався. В Гобокені, Н. Дж., на них чекала їхня донька Івет-ті, яка виїхала заміж за аме-риканського воїна.

● Президент Айзенгавер промовлятиме 4-го грудня в Сан Франциско, в Каліфорнії, на зборів Товариства Мислив-ців Управ.

● Маршал Жуков запросяв єгипетського військового міні-стра й команданта військ Єгипту, Саїда Арабі і Сирі, генерала Абдель Гакіма Амера — при-бути з відвідинами до Москви. Генерал Амер, армія якого ви-винула совєтському зброю, очувано „з радістю” прийняв запрошення.

● В комуністичному Китаї, у провінції Шантунг, у повені двох рік і Шу згинувло мину-лого тижня 550 осіб, 50,000 осіб працювали в рятуючій акції, а з літаків скидали продоволь-ства. Тисячі селищ все ще від-різані від світу.

● Лондонська поліція стур-бована зростом злочинності в столиці Англії. У 1956 році до-кляно на його терені 108,582 злочинів і менших злочинів, на 13,000 більше, ніж у 1955 році. З усіх арештованих 10,833 осіб мали менше як 21 рік.

● До бруклінського порту, Н. Дж., прибув із африканського порту Момбаса в Кенії голанд-ський корабель „Левант”, з 28 гіпопатами, слонами, жира-фами, зебрами та ін., вартості 43,000 доларів для зоопарку в Ст. Луїс, Мо. Тварини не вияв-ляли неспокою під час виван-тажування, тільки дві молоді гі-єни були дуже подепервовані.

● Повінь в Японії, за остан-нім офіційним підрахунком ко-штувала життя 153 особам. По-терпіло 3,654 особи, а про 439 нема ніякої звістки. Мають-ся великі збитки. 100,000 акрів рисових піль знищені во-дою. Американські військові літаки й вертольоти брали участь у рятувальній акції.

ЧИТАЙТЕ НАВСТАРШІ
УКРАЇНСЬКІЩЕ
„СВОБОДУ”

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІ

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

ЗАЖИЙТЕ ЦЕ СЬОГОДНІ

ЗІЛЛА Д-РА Н. МІЛЛЕРА,

а вже завтра почуватеся ліпше

Зілля це не варить, а

ані не запарюється, а

оживається його в при-

родному виді, так, як с у

пачці. Тим то воно таке

помічне й корисне.

Всі, хто хворіють на недугу плути, як кішки плути, гази, запір, нестерпність, від-бавлення, завороти голови, біль у крижах, короткий від-дых, жіночі недомогання, ге-моройди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомоган-ня, повинні це сьогодні за-жити зілля Д-ра Мільєра, п. м.

„J. M. L. Herb Compound #6”

а вже завтра почуватеся ліпше

Зілля це повинно нахо-дитися як перша поміч у ко-жній хаті.

Ціна однієї пачки враз з поштовою пересилкою \$6.85. Якщо бажаєте зробити сво-йому приятелю партійний дарунок, тоді дві пачки тіль-ки \$10.00 з пересилкою.

Пішіть зараз, долучуючи чек або Монець Ордер, на а-дресу:

THE MILLER CO. INC.

Dpt. 41, 790 Broad Street

Newark, N. J.

ORchard 5-1540

TOWnsend 8-0298

Hartford, Conn., 651 Albany Ave.,

Los Angeles, Calif., 121 S. Vermont Ave.

Philadelphia, Pa., 832 North 7th Ave.

Chicago, Ill., 3741 W. 26th St.

Newark, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

WA 3-1747

CR 7-2126

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

NEWARK, N. J., 263 Market St., Fir Lawrence St. Market 2-6937

REAL ESTATE

FLUSHING, NORTH SIDE

ЕЛЕГАНТНИЙ ДІМ! Великий, чудовий 6½ кімнат, заль передпокої. Великі комфортабельні кімнати з такими люк-сусами, як окрема кімната на 1-му поверсі (можє бути TV кімната, забавова, або студія). Величезна вітальня з продукційною верандою (Real Tom Collins Special). Офіційна ідалія на 1-му і 2-му по-в.; 3 величезні спальні, одна 23' довга з пов. ланічником. Додаткова ланічка в галі і 4 шафи в стіні. Чудово прикрашена і з килимами. Гору-дові меблі на гарно вишукані 66 x 100 площі. Багато особливостей, вклоч. велику Westinghouse машину до прання, холодильник. Навіть ціна за \$22,490. НЕ ПРОПУСТИТЕ НАГОДИ!

THOMAS VAN RIPER
219-02 Northern Blvd. BA 5-6700

WOODSIDE, L. I. 2-rod. мурова-ний, напів відокремлений дім, 3½ і 4½ кімн. апартаменти; га-раж, москити рури, оліїне опрі-вання, близько всіх сабвеї. \$25,000.

Телефон власн. NEwtown 9-0884

● **Business Opportunity**
● **БІЗНЕСОВІ НАГОДИ**

ВІНДОВІДПОВІДНИЙ
БІЗНЕС і дво-фамільний дім на продаж, з причини хвороби. Гарні місцеві. Ціна приступна. Пропу писати, або телеф.: **Stephen SIKORA**, 65 Cherry St., Geneva, N. Y. Phone: 9-7132

● **MISCELLANEOUS**

HAYES PAYS
31% ON YOUR SAVINGS
Accounts Insured up to \$10,000
SAVE BY MAIL-Postage paid both ways

HAYES
SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
955 Broad St., Newark 2, N. J.

ВІСІЛАЄМО
ліки і рецепти до всіх країн Європи. Всі оплати платяться тут

Гарантия доставки